

Vlaams
Parlement

vergadering **C273 – CUL32**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 14 juni 2011

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de waarschuwing voor drugscontroles op Studio Brussel
- 2221 (2010-2011) 3
- Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het afnemende marktaandeel van MNM
- 2295 (2010-2011)
- Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de problemen van het VRT-radionet MNM
- 2303 (2010-2011) 7
- Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plannen bij de VRT omtrent uitgesteld kijken
- 2385 (2010-2011)
- Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plannen van de VRT om 'licht uitgesteld' te kijken
- 2412 (2010-2011) 14
- Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van de regionale televisie
- 2418 (2010-2011) 21

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de waarschuwing voor drugscontroles op Studio Brussel - 2221 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, collega's, minister, het Studio Brussel-programma Switch heeft blijkbaar een eigen Facebookpagina. Enkele weken geleden postte de paginabeheerder daar een boodschap die in niet mis te verstane bewoordingen een drugscontrole aankondigde. "‘t Is maar dat jullie het weten, junkies!", stond erbij.

Ik hoed me ervoor om dingen uit hun context te trekken. Misschien kan dit ludiek bedoeld geweest zijn? Misschien sluit dit aan bij de leefwereld van de jongeren waar dit programma op mikt? 32 keer werd "Vind ik leuk" aangevinkt. De boodschap is dus bij de lezers van die Facebookpagina goed gevallen. Een andere lezer merkt zelfs tevreden op dat die waarschuwing hem een boete heeft bespaard.

Dat doet niets af aan het feit dat hier mijns inziens toch een bepaalde grens van het welvoeglijke overschreden werd. De drugscontrole waarvoor Studio Brussel zijn publiek waarschuwde, vond plaats op een zaterdagavond. Dat wil wellicht zeggen dat ze deel uitmaakte van de gecoördineerde bestrijding van weekendongevallen, veroorzaakt door gebruik van alcohol en drugs.

Voor de jeugd is gevoelig voor deze problematiek. Uit recent onderzoek blijkt dat bijna 15 procent van de autorijdende jongeren al onder invloed van drugs heeft gereden. Dat is een ontstellend hoog cijfer, zeker als je weet dat druggebruik achter het stuur in combinatie met alcohol de kans op een ongeval meer dan verdubbelt. Om het aantal jonge levens dat verloren gaat door druggebruik achter het stuur in te perken, voerde de federale overheid het aantal controles tijdens uitgaansmomenten gevoelig op. Ook lokale politiezones en gemeentebesturen zetten hier hun schouders onder.

Alle overheden in dit land doen dus op alle mogelijke manieren, via sensibilisatie, controle, vervolging, enzovoort, inspanningen om de jeugd te waarschuwen voor de gevaren van rijden onder invloed. Zelfs al is het ludiek bedoeld en past het binnen de sfeer van het radioprogramma, dan nog lijkt het mij niet gepast dat een radiozender van de publieke omroep met zo'n achteloze waarschuwing dat beleid gaat doorkruisen. Ik ben me ervan bewust dat Studio Brussel een rebels en eigenzinnig karakter heeft, maar dat ontslaat deze zender nog altijd niet van een bepaalde maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een zender als Studio Brussel, die specifiek mikt op een jong publiek, moet mijns inziens zelfs des te meer bewust zijn van de impact van dergelijke op het eerste gezicht vrij onschuldige berichten. Op zijn minst wordt immers de indruk gewekt dat ze chauffeurs die onder invloed zijn van drugs, willen helpen om niet gepakt te worden. Ik kan me met de beste wil van de wereld niet voorstellen dat dit strookt met de maatschappelijke opdracht die wij de VRT hebben meegegeven.

Minister, bent u van mening dat dit bericht strookt met de maatschappelijke opdracht van de publieke omroep? Wie is verantwoordelijk voor de invulling van de Facebookgroep voor het programma Switch? Welke regels past de VRT toe bij de invulling van Facebookprofielen die hun eigen programma's vertegenwoordigen? Was het hier vermelde bericht conform dit reglement? Zo nee, welke maatregelen heeft de VRT dan genomen?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik onderschrijf volledig wat de heer Hendrickx hier naar voren brengt. De problematiek van het waarschuwen voor drugscontroles op Studio Brussel is

natuurlijk van een andere orde dan de ‘vallende sterren’ op Q-music of het aankondigen van de onbemande camera’s. Minister, vorige week signaleerde de heer Verstreken dat men op Studio Brussel nogal lacherig deed over Vlaamse muziek. Dat ze maar doen. Maar de essentie van deze vraag is dat men daar in een sfeertje van ‘alles kan’ werkt, het gaat er daar een beetje libertijns aan toe. Iedereen heeft een mening, oké, maar die heren of dames vergeten dat ze voor een publieke omroep met een publieke opdracht werken.

Ik vind dat Studio Brussel hier compleet over de schreef gaat. Terwijl men vanuit Welzijn alles doet voor drugspreventie, wekt deze zender hier voor een deel de indruk dat je er op los mag pakken: als je maar zorgt dat je niet gepakt wordt, is er niets aan de hand. Minister, de VRT moet niet verwijzen naar charters. Ik vind dat ze hier over de schreef gaat. Hoe gaat de VRT-leiding daarmee om? Wat zal die doen om het de volgende keer niet meer toe te laten?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, de heer Decaluwe trekt het debat wat meer open. Niet alleen bij Studio Brussel, maar ook bij andere radionetten heerst een sfeertje van ‘alles kan, alles mag’. Ik heb ook vastgesteld dat een programma als Peeters & Pichal een uitzending maakt over sluikstorten. Dat mag, dat is een heel belangrijk probleem. Maar men tastte daar ook een beetje de grenzen van de wettelijkheid af. Men is een sluikstort gaan opzoeken en men heeft er vuilniszakken geopend om de identiteit van de sluikstorter te achterhalen. Dan heeft men gelukkig de identiteit van die sluikstorter, die men te pakken kreeg, niet bekendgemaakt. Dat zou voor nog meer problemen hebben gezorgd. Maar zelfs het openen van vuilniszakken mag wettelijk in principe niet. Als men een sluikstort ziet, moet men dat melden aan de bevoegde instanties. Dat hebben ze niet gedaan, en dat allemaal met de bedoeling het programma wat meer te kruiden, om er wat meer aandacht voor te krijgen. Ook dat valt te categoriseren onder de rubriek ‘alles kan, alles mag’: als er maar voldoende luisteraars zijn. Ik vind dat een probleem.

Minister, ik hoop dat u eens aan de VRT communiceert dat het voor een journalist of medewerker van een radio of televisie bij een openbare omroep geen ‘vrijheid-blijheid’ mag zijn. Dat is essentieel.

De voorzitter: Collega’s, mag ik vragen om toch enigszins bij het onderwerp te blijven. Op de duur gaan we hier alle uitzendingen becommentariëren.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik zal het niet opentrekken naar ‘alles kan en alles mag’. Je hebt nu bij de jongeren drugs, alcohol, poker, illegaal downloaden enzovoort. Al die terminologieën zijn zeer leuk voor een jongerendoelgroep. We spreken hier over een jongerenzender met een grote impact. MNM is dat niet meer, het gaat hier over Studio Brussel.

Is eigenlijk bij de VRT en specifiek bij de jongerenzender duidelijk omschreven hoe hij zich positioneert ten opzichte van deze onderwerpen? Ik denk aan drugs, drinken, gokken, illegaal downloaden, alle dingen die je zou moeten ontraden bij de jongeren. Bestaat er überhaupt zo’n omschrijving, minister?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Deze vraag is gebaseerd op één Facebookbericht. De weg tussen Sluis en Knokke is algemeen bekend voor cannabisgebruikers. (*Opmerkingen*)

Dat was ook een bekende route voor oude Vlamingen die graag hun spaarcentjes belegden in Sluis. Ook nog voor andere toepassingen was Sluis een zeer bekend oord. Maar de vraag is: is dat een courante praktijk of een eenmalig feit? Was het een ‘grapje’ of is er een dergelijke ondertoon?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik onderschrijf de mening dat deze vorm van berichtgeving niet echt strookt met de maatschappelijke opdracht van de VRT. Ik heb daarover contact opgenomen met de VRT. Zij zeggen dat de boodschap eerder ludiek was bedoeld, maar dat het ongepast was. Het VRT-management vindt het dus ook ongepast, omdat de VRT verkeersveiligheid als een belangrijk maatschappelijk thema beschouwt.

De omroep neemt verschillende initiatieven met betrekking tot verkeer, zoals uitgebreide verkeersbulletins, uiteraard, en aandacht voor verkeersveiligheid in verschillende programma's. Er was bijvoorbeeld onlangs nog een MNM-actie in het kader van de campagne Go For Zero, samen met het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid, om de doelstelling van nul verkeersslachtoffers meer in het daglicht te brengen. Een dergelijke uitschuiver werkt de algemene beleidslijnen van de VRT tegen, om juist aandacht te geven aan verkeersveiligheid.

De VRT-auteur van deze Facebookboodschap heeft de voorbeeldrol van de VRT ten aanzien van verkeersveiligheid niet juist ingeschat en is dus in de fout gegaan. De webmaster en het nethoofd hebben de betreffende freelancemedewerker op het ongepaste karakter van zijn boodschap geattendeerd. Hij is op het matje geroepen en men heeft hem duidelijk gemaakt dat deze boodschap niet strookt met de invulling van een programmapagina op Facebook, zoals het van de VRT-medewerkers verwacht wordt.

Ik vind het absoluut ook niet gepast. Het strookt zeker niet met wat we van de VRT kunnen verwachten en ik heb er bij de VRT op gehamerd dat dergelijke uitschuiers niet meer kunnen.

Wie is verantwoordelijk? De webmaster van Studio Brussel is de verantwoordelijke eindredacteur van het digitale aanbod van het net. Het nethoofd is samen met de webmaster verantwoordelijk voor het onlineaanbod, zowel op de website van het net als op sociale netwerksites, aldus de VRT.

Welke regels past de VRT toe? De programmacharterraad van de VRT heeft recent nog richtlijnen voor de omgang met sociale media opgesteld. Deze richtlijnen dienen er onder meer voor om VRT-medewerkers alert te maken op het feit dat er toch wel omzichtig moet worden omgesprongen met het posten van berichten op sociale netwerksites, zoals Facebook. Deze richtlijnen zijn ondertussen aan alle medewerkers gecommuniceerd. Daarnaast zijn er voor de komende maanden extra workshops ingelast voor medewerkers rond deontologie en sociale media.

De richtlijnen voor de omgang met sociale media zijn de volgende. Eén, sociale media zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Het zijn handige, interessante communicatiemiddelen. In relatie tot de omroep kunnen ze versterkend en constructief zijn en bijdragen tot een positieve imagovorming. Twee, het recht op vrije meningsuiting geldt vanzelfsprekend ook voor de sociale media. Drie, media als Facebook en Twitter zijn publieke media. Veel vrienden op Facebook zijn bevriend omdat VRT-medewerkers vaak publieke personen zijn. Om als privépersoon een privéconversatie te voeren, zijn media als Facebook en Twitter niet geschikt. Voor de sociale media gelden dus dezelfde principes als voor de andere massamedia: wat je niet in een krantenartikel vertelt over de VRT, vertel je ook niet op Facebook of Twitter. Vier, over collega's en hun werk communiceer je met terughoudendheid en respect. Vijf, over interne VRT-aangelegenheden wordt er niet gecommuniceerd.

Samenvattend geeft dat: een privéopvatting van een VRT-medewerker op een sociale netwerksite wordt door de buitenwereld een beetje gezien als een opvatting van de VRT. De VRT-medewerkers mogen weliswaar actief zijn op sociale media, maar moeten er verstandig mee omgaan. De omroep verwacht van zijn medewerkers dat ze goed nadenken voor ze iets op het internet zetten. Er worden nu workshops gegeven om met de VRT-medewerkers het kader wat af te toetsen en hun ook een houvast te bieden voor hoe ze daarmee moeten omgaan.

De heer Marc Hendrickx: Ik noteer dat u zulke zaken krachtadig wilt tegengaan, minister. U vindt het niet stroken met de maatschappelijke opdracht van de VRT. De VRT heeft het ook zelf ongepast genoemd. Ik kan aannemen dat er een menselijke fout is begaan. Dat gebeurt nu eenmaal. Ik hoop dat men er aan de hand van de regels en de bijscholing in de toekomst omzichtiger mee zal omgaan.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank u voor het goede antwoord, minister. Charters, deontologische commissies, cursussen hier en daar, maar toch wordt ongeveer elke maand in de commissie wel een incident besproken. De VRT moet zich eens bezinnen over de grondredenen, minister. Als ze mensen aanwerft of in bepaalde posities brengt, moeten die personeelsleden zich er goed van bewust zijn dat ze werken voor een publieke omroep met een publieke opdracht. Vooral bij de nieuwe personeelsleden leeft dat totaal niet, bij de meeste toch niet. Misschien moet men op een introcursus voor nieuwe personeelsleden zeggen: heren of dames, u werkt hier voor een publieke omroep met een maatschappelijke opdracht. Dat is misschien een interessante tip.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik vind het sowieso erg dat daarover workshops moeten worden georganiseerd. Volwassen mensen die voor die openbare omroep gaan werken, moeten toch beseffen dat als ze iets zeggen, dat ook enigszins die openbare omroep bindt, zeker als ze enige bekendheid hebben als presentator van een programma op een radionet, en nog meer als televisiepresentator, want die bekendheid neemt dan alsmaar toe. Ik meen niet dat daarover workshops nodig zijn. Als politici weten wij allemaal dat, zelfs al zeggen we steevast bij een stelling die we verkondigen dat het ons persoonlijke standpunt is, we daarmee onlosmakelijk onze partij of fractie binden. Medewerkers van de openbare omroep moeten ook beseffen dat, als ze bepaalde uitspraken doen, ze daarmee ook enigszins of in mindere mate die openbare omroep binden. Dat behoeft geen workshops. Wie verstandig genoeg is en voor de openbare omroep gaat werken, zou dat sowieso moeten weten.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Wat ik meestal vaststel bij de conflicten over een dergelijk gedrag die tot uiting komen bij de openbare omroep, is dat men steeds opnieuw aan de eindverantwoordelijkheid voorbijgaat. Het is natuurlijk gemakkelijk om te zeggen dat het de beheerder of de presentator of weet ik veel wie was. Ik vind dat als men voor een openbare omroep gaat werken, men een manier van werken onderschrijft. In het buitenland is dat ook zo. Ik heb ooit dingen moeten doen voor de BBC: er was sprake van een dikke bijbel waarin stond wat mocht en niet mocht. Dat kan dus allemaal. Bij de openbare omroep zijn er heel veel mensen met een titel, heel veel managers, heel veel eindverantwoordelijken, maar ik stel vast dat men daar altijd omheen fietst. Een workshop is bezigheidstherapie, om dan toch maar iets te doen en de verantwoordelijkheid te ontlopen. Nogmaals, ik vind dat we de eindverantwoordelijkheid moeten leggen bij de mensen die de titel hebben. Dat zijn de eindverantwoordelijken. Dat is hun baan: daarvoor worden ze betaald.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het afnemende marktaandeel van MNM - 2295 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de problemen van het VRT-radionet MNM - 2303 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, het doet me altijd plezier de cijfers van het Centrum voor Informatie over de Media (CIM) met betrekking tot de openbare omroep te ontvangen, vooral de jongste jaren. Dan kunnen we daar immers netjes vragen over stellen. Ondertussen heb ik ook al uw reacties gelezen, in de pers natuurlijk, over het dalende marktaandeel van MNM. Die curve is vergelijkbaar met die van sommige politieke partijen – ik weet waarover ik het heb.

Volgens de jongste CIM-gegevens heeft MNM een nieuw dieptepunt bereikt, met een marktaandeel van 8 procent. Voor de kleinsten onder ons: vroeger was MNM Donna. Het spijt me dat ik dat altijd moet zeggen, maar Donna is afgevoerd omdat het niet meer succesvol was, en MNM was het nieuwe wonderkind dat de teloorgang van Donna zou goedmaken. Er is een barnumcampagne gevoerd: er zijn heel wat middelen tegenaan gegooid. Dat is het eerste punt dat we voor ogen moeten houden in deze kwestie.

Ook moeten we voortdurend voor ogen houden dat Donna en MNM zo'n beetje als de goudmijn van de openbare omroep werden beschouwd. Er werd voortdurend mee geschermd dat dit veel geld opleverde en dat dit geld werd gebruikt voor andere investeringen binnen de openbare omroep. MNM staat nu net boven Klara. Iedereen blijft MNM verdedigen. In een commerciële omgeving was de zender misschien al opgedoekt en was het management al lang de laan uitgestuurd, maar bij de VRT blijft men zitten, want blijkbaar hebben ze daar niet door dat, als men er zoveel geld tegenaan gooit, een curve moet stijgen en niet dalen. Dat is immers het punt: wie in een commerciële omgeving zit, moet grote marktaandelen halen. Ik heb altijd gezegd dat de openbare omroep zich in een luxepositie bevindt. De middelen moeten echter worden bekeken tegenover de output.

Het marktaandeel en de luisterduur zijn gedaald. Specifiek is er een daling met 25 minuten tegenover een jaar geleden. Een jaar geleden bedroeg het gemiddeld dagelijks bereik 615.000 luisteraars, en dit voorjaar 562.000 luisteraars. Sinds de opstart in 2009 is er sprake van een dalende trend, van 12,5 procent naar 8 procent. Sinds de jongste meting was er een daling van 9,5 naar 8 procent.

Ik heb het daarnet gezegd: Donna moest worden vernieuwd om de afkalving tegen te gaan. We kunnen dus duidelijk stellen dat die operatie totaal mislukt is. Het marktaandeel blijft afnemen. Men kan die trend zelfs niet omkeren. Ondertussen krijgen we dan Operatie Redding: wat vertellen we als een zender naar beneden dondert en niemand er op den duur eigenlijk nog in geïnteresseerd is? Minister, de VRT en uzelf onderschrijven dat MNM een instapradio is. Ik heb de moeite gedaan om de vorige beheersovereenkomsten nog eens te bekijken met betrekking tot Donna en MNM en zo. Dat was heel gemakkelijk te zoeken: ik heb het woord 'instapradio' gezocht in de taakomschrijving. Dat zou immers zeer duidelijk gespecificeerd zijn. Ik heb dat echter niet gevonden.

De baas van MNM zegt dat de radio het nog goed doet als instapradio bij jongeren tussen 12 en 24 jaar. Bij die doelgroep moet MNM echter inleveren. Misschien zat hij aan een joint, omdat hij wist van die drugscontrole. Er is een daling van 24,1 naar 17,4 procent, maar

tegelijk stelt hij dat dit succesvol is bij de instapjongeren van 12 tot 24 jaar. Men moet mij eens uitleggen hoe men dat verkocht krijgt.

Het begrip ‘instapradio’ is in de mond genomen toen het de pleitbezorgers van MNM goed uitkwam. Bij het begin van MNM werd met geen woord gerept over instapradio. U moet de folders over de lancering van MNM maar eens opvragen bij de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var). Bij de overgang van Donna naar MNM werd er al een presale gedaan, omdat men MNM ging positioneren versus Q-music. Dat is de enige reden waarom MNM is gecreëerd: men voelde de bui hangen en bij de Var vond men dat men een product moest hebben dat qua look en feel, qua strategie en marktwaarde naast Q-music stond. Dat waren immers die slechte commerciële jongeren en bij de openbare omroep vond men dat men dat niet mocht afgeven.

Dat was de oprichting van MNM. Nu zitten ze in zak en as. Ik heb ook de resolutie over die nieuwe beheersovereenkomst eens nagelezen. Er staat: “De maatschappelijke meerwaarde van de radionetten, in het bijzonder MNM, wordt aangetoond in een jaarlijkse rapportage aan het Vlaams Parlement.” Nu, de CIM is wel volgens mij wel degelijk een rapportage, een resultaat. En het loopt uiteraard wat gelijk. Aangezien het daalt, kun je volgens mij de conclusie trekken dat ze MNM niet lusten. Wat is daar het gevolg van? Een dalend marktaandeel staat gelijk aan dalende reclame-inkomsten, staat gelijk aan algemeen dalende inkomsten vanuit de reclame.

Iemand zal in dit verhaal dus opnieuw de rekening moeten betalen. Dat zult u zijn, minister, de Vlaamse Regering. Als dit nu nog verder daalt, moet alle bestaande reclame namelijk aan goedkopere tarieven worden verkocht. Reclameregies zullen daarop reageren en de prijzen naar beneden halen. Dalende prijzen betekenen dalende inkomsten. En op dat moment komt dat knipperlichtenprocedureverhaal weer naar boven. MNM zal marktaandeel verliezen en dus ook inkomsten. Aan de Reyerslaan liggen ze daar waarschijnlijk niet wakker van, maar u mag volgens mij nu al een begrotingsaanpassing aankondigen. De markt kan dit niet rechtekken.

Minister, u weet dat we MNM al lang wilden verkopen. De vraag is wie dit nu, nu het marktaandeel dalend is, nog wil kopen. Is de Vlaamse Regering nog steeds de mening toegedaan dat MNM met dergelijke resultaten in zijn huidige context moet blijven bestaan? Wegen de kosten om MNM te laten bestaan op tegen een dergelijk beperkt marktaandeel? Gaat de meerderheid naar aanleiding van deze resultaten de resolutie evalueren en een versneld rapport opvragen? Je kunt niet achter de feiten blijven aanhollen. Moeten we nu wachten tot de cijfers onder die van Klara zakken? Wat gaat de meerderheid doen? Was de resolutie een dode letter om iedereen wat gerust te stellen voor de nieuwe beheersovereenkomst?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik denk niet dat het gebruikelijk is om de collega's – al dan niet behorend tot de meerderheid – te ondervragen over wat ze van plan zijn. De heer Decaluwe kennende, denk ik echter wel dat hij een insteek zal geven over wat er volgens hem met MNM moet gebeuren.

Collega's, de cijfers zijn echt wel dramatisch te noemen. Radio Donna was ooit het parapedaardje van de VRT, met 30 procent marktaandeel. Om de daling van het marktaandeel tegen te gaan, werd Radio Donna omgevormd naar MNM. MNM heeft nu nog slechts 8 procent marktaandeel. Sinds de omvorming naar MNM is het marktaandeel nog gedaald met 4,5 procent.

Ik vind dat de manier waarop de VRT MNM percipieert, wat zij verwacht van de radiozender MNM, problematisch is. Minister, de VRT heeft ons altijd duidelijk gemaakt, onder meer bij de bespreking van het jaarverslag en de besprekingen en hoorzittingen van de beheersovereenkomst, dat MNM moet blijven bestaan en in die portefeuille van de openbare

omroep moet blijven. Volgens de VRT heeft MNM namelijk iets meer dan 500.000 unieke luisteraars. Ik vraag mij, gezien het marktaandeel van 8 procent, af waar die 500.000 unieke luisteraars zitten. In hoeverre heeft wat de VRT ons heeft voorgeschoteld, wetenschappelijke waarde? Als je spreekt van een marktaandeel van 8 procent en een aandeel van 500.000 unieke luisteraars, moet er toch iets fout gelopen zijn met de berekeningen.

Minister, u weet dat de meerderheid u in een resolutie heeft aangeboden wat af te wachten of MNM een meerwaarde heeft. Gelet op de huidige dramatische situatie – hier ben ik het eens met de heer Verstrepen – mag er nu wel een beslissing worden genomen over het voortbestaan van MNM. We moeten daar niet te lang meer mee wachten. Het is geen oplossing om MNM op een dergelijke manier te laten aanmodderen, noch voor de werknemers van MNM, noch voor het geheel van de openbare omroep.

Radio Donna moest indertijd zorgen voor de reclame-inkomsten en werd beschouwd als de melkkoe van de VRT. Met een marktaandeel van 8 procent zal MNM echter geen grote advertenties meer binnenhalen en zullen de reclame-inkomsten afnemen.

Minister, wat is uw visie op die cijfers? Wat is de wetenschappelijkheid van de VRT-cijfers over het aantal unieke luisteraars? Als ik het marktaandeel van MNM bekijk, heb ik mijn twijfels over deze cijfers. Om te kunnen blijven voortbestaan, moet MNM een meerwaarde hebben. Dat stond ook in de resolutie van de meerderheid. Is het niet nuttig om via een onafhankelijk onderzoek die meerwaarde van MNM te laten vaststellen, zowel wat het kostenluis als wat het aantal unieke luisteraars betreft?

In hoeverre is het mogelijk om het profiel van de bestaande radionetten enigszins bij te schaven om die weinige luisteraars van MNM op te vangen? Moet er geen kostenbatenanalyse gebeuren over het voortbestaan van MNM? Hoe langer we wachten, hoe minder waarde die frequenties van MNM zullen hebben. Want ik denk ook dat het de bedoeling is van de leden van de meerderheid, die de resolutie enkele weken geleden hebben ingediend, om na te gaan of MNM een meerwaarde heeft. Indien dat niet het geval is, moeten die frequenties maar verkocht worden. Hoe langer men daarmee wacht, hoe minder die frequenties waard zullen zijn. Ik denk dat het nu stilaan het moment is om dat te bekijken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Onze visie over MNM is bekend. Als aangetoond kan worden dat er inderdaad een meerwaarde is, en met name dat die allochtone jongeren bereikt worden, waar men toch altijd op hamert, dan vinden we dat MNM niet verkocht moet worden. Vandaar ook dat in de resolutie staat dat die meerwaarde aangetoond moet worden, en liefst elk jaar opnieuw. Dat we hic et nunc holderdebolder conclusies moeten trekken, dat denken we niet. Onze resolutie is bedoeld om de beheersovereenkomst van de VRT voor de komende jaren voor te bereiden. Ik denk niet dat we er nu holderdebolder moeten invliegen.

Mijnheer Wienen, we hebben ons ook de vraag gesteld. In het jaarverslag 2010 wordt gesteld dat de nieuwsuitzendingen van MNM gemiddeld ongeveer 558.000 mensen per dag bereiken en dat dat heel dicht in de buurt komt van wat ze hun unieke luisteraars noemen. Dat is een beetje vreemd, maar misschien – laten we het hopen – bestaat er wel een uitleg voor.

Wat die financiële zaken betreft, klopt het dat MNM op het vlak van de radioreclame jarenlang de melkkoe is geweest van de openbare omroep. Uit het jaarverslag blijkt nu dat dit niet meer het geval is. Enkel Radio 1 zorgt voor minder reclame-opbrengsten dan MNM. Mijnheer Verstrepen, die neergang van het marktaandeel gaat inderdaad gepaard met een effect op de financiering. Minister, weet u of de VRT plannen heeft om dat om te keren, om te trachten het financiële plaatje alsnog recht te trekken?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, er is al veel gezegd. Sinds de restyling van Donna naar MNM, en zelfs vanaf het begin van de beheersovereenkomst, kan men toch niet

zeggen dat men goed bezig is. Qua marktaandeel is men niet goed bezig, want dat daalt steeds. Het is misschien verrassend dat ik dat zeg, maar voor mij is dat niet de doorslaggevende factor. Het is gewoon een vaststelling. Mijn kritiek is altijd geweest dat de zender te commercieel is, dat hij een commerciële radio is als een andere. Daarop werd gereageerd met te zeggen dat de zender veel allochtone luisteraars heeft, die anders niet naar de radio luisteren enzovoort. Het is nu ook instapradio. Men probeert iedere keer een andere uitleg te geven. Als men inderdaad kan aantonen dat er een maatschappelijke toegevoegde waarde is, dan ben ik wel zo sportief en fair om dat toe te geven.

Als ik echter in het jaarverslag lees wat de unieke luisteraars per dag zijn, en ze dan vergelijk met het marktaandeel, dan moet men me daarover toch eens een goede uitleg geven. Volgens mij klopt dat niet. Als men met een half miljoen luisteraars een zo klein marktaandeel bereikt, dan klopt dat volgens mij niet. De vraag is wat de definitie van een unieke bezoeker is. Ik heb het gevoel dat men alles probeert uit te leggen om de zaak te verdoezelen. Ik heb daar vragen bij.

Mijnheer Wienen, in de resolutie wordt gevraagd om wat men beweert, ook in een jaarlijkse rapportage aan te tonen, en liefst op een onafhankelijke manier. Ik stel hier nu al voor dat men eens nadenkt om er ook andere dan de VRT bij te betrekken, zodat er daarna geen discussie is over de vraag of het correct of niet correct is. Dat is in het belang van de openbare omroep. We hebben nog een jaar voor die rapportage. Zoals de heer Vandaele zegt, is het de bedoeling om daar echt de tijd voor te nemen. Als de uitslag van dat rapport niet goed is, dan zal de vraag gesteld worden, en zeker door onze fractie, of het wel nodig is. Zelfs als er nog maar 1 procent van de mensen luistert naar MNM, gaat het me niet over de waarde van de frequenties. Het gaat om de waarde van de frequenties as such. Ik kan me bijvoorbeeld inbeelden dat De Vijver daar veel geld voor over heeft. Het heeft niets te maken met het marktaandeel.

Ik kijk in ieder geval uit naar de eerste jaarlijkse rapportage, zoals we die hier hebben afgesproken. Als ze inderdaad niet goed is op het vlak van de maatschappelijke toegevoegde waarde enzovoort, dan zullen we de discussie opnieuw openen. We zijn echter wel zo fair om te zeggen dat we zullen oordelen op basis van wat men ons voorschotelt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik heb een korte bedenking en een vraagje. Het is merkwaardig hoe balansen tussen openbare aanbieders en de markt veranderen. We komen uit een tijd dat de VRT-radio het hele spectrum in Vlaanderen voor 100 procent bezat. Collega Verstrepen, ik ben blij te vernemen dat Klara zo'n mooi marktaandeel heeft. Ik weet dat het een boutade is. Het is immers – helaas – niet zo.

Ondanks de grote dominantie van de VRT slagen de commerciële aanbieders er toch in om wat poten onder de stoel van de VRT te zagen. Dat gebeurt blijkbaar het eerst in het relatief commerciële segment van de radio. Veel mensen aan de overkant van deze tafel moeten daar gelukkig mee zijn. Ik vind het zelf ook interessant dat we een evenwichtig landschap krijgen van commerciële en openbare aanbieders. Ik vind het op zich niet dramatisch dat de commercie erin slaagt om op bepaalde segmenten de overheid naar de kroon te steken en voorbij te steken. Daar is er geen probleem. Op basis van veel standpunten die ik de voorbije jaren aan de overkant van de tafel heb gehoord, zou men daar eigenlijk gelukkig moeten zijn. Men zou er moeten applaudisseren voor deze situatie, zoals ze zich aandient.

Ik weet dat ik mijn stelling enigszins overdrijf, maar ik geef eerlijk toe, minister, dat ikzelf en mijn partij over de positie en de plaats van Donna, nu MNM, al jarenlang aarzelen en twijfelen. Hoe nuttig en hoe nodig is het? Het feit dat we die resolutie hebben ondersteund, toont aan dat wij wel degelijk de maatschappelijke meerwaarde van MNM willen zien. MNM moet niet weg. Als het zo is dat je met nieuwsuitzendingen jongeren bereikt die je anders niet bereikt, en als je met cultuuruitingen van bij ons allochtone jongeren bereikt die je anders niet

bereikt, dan zijn dat voldoende argumenten. Het is goed dat ze in kaart worden gebracht. Mijn bedenking was: je ziet maar hoe de markt evolueert. Dat is goed. Ik zou graag hebben, mijnheer Verstrepen, dat dit bij de klassieke muziek ook zo is.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, worden de financiële minderinkomsten, als gevolg van het zakken van MNM, financieel gecompenseerd door Radio 1, Radio 2 en Studio Brussel? U kunt daar wellicht nu niet meteen op antwoorden, maar het zou handig zijn om deze cijfers te hebben, zodat wij er in de toekomst rekening mee kunnen houden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, vooraleer een antwoord te geven op de concrete vragen, wil ik nog even een aantal zaken duiden.

Voor een openbare omroep is in de eerste plaats de inhoudelijke opdracht van zijn aanbod belangrijk. Dat betekent ook dat de inhoud van MNM belangrijker is dan het marktaandeel. Dat is iets wat ik, samen met een aantal commissieleden, al een tijdje verdedig en wat ook de VRT onderschrijft.

MNM wordt door de VRT geprofileerd als een laagdrempelige instapradio voor jongeren en andere moeilijk bereikbare groepen. De focus ligt op een versterkt aanbod met aansprekende acties die jong Vlaanderen kunnen mobiliseren. Een voorbeeld daarvan is 'De strafste school van Vlaanderen'. Daar heeft meer dan een derde van alle middelbare scholen in Vlaanderen aan deelgenomen. MNM bereikt volgens de VRT elke dag een vijfde van alle jongeren tussen 12 en 24 jaar. Bovendien kiezen meer dan 500.000 Vlamingen exclusief voor MNM als hun VRT-net.

Naast het aantal exclusieve luisteraars en het bereiken van moeilijk bereikbare doelgroepen, toont MNM zijn maatschappelijke meerwaarde op meerdere vlakken aan. De VRT haalt daarvan voorbeelden aan. Vlamingen die naar MNM luisteren, komen zo in contact met het nieuwsaanbod van de openbare omroep. Het net werkt intensief samen met de nieuwsdienst om het nieuws nog beter te laten aansluiten bij de leefwereld van het jonge publiek. Dat veranderingstraject is nu bezig. Het net probeert op geregelde basis zijn aanbod samen met de jonge luisteraars te ontwikkelen en ruimte vrij te maken voor cocreatie. Zo werden jonge allochtonen op de redactie uitgenodigd om te bekijken hoe hun leefwereld beter kan worden geïntegreerd. Het net brengt ook veel Vlaamse muziek. Bij MNM was in 2010 ongeveer 20 procent muziek uit Vlaanderen afkomstig. Vlaamse muziek en artiesten krijgen een prominente plaats in de programmering. Door het opstarten van MNM is de complementariteit bij een grote groep van jonge luisteraars ten opzichte van andere VRT-radionetten verbeterd. De VRT-radionetten die zich profileren op luisteraars jonger dan 45 jaar, bereiken nu beter hun specifieke doelgroepen. De waardering voor MNM is gestegen, van 7,52 in het najaar 2009 naar 7,9 in april-mei 2011.

Het klopt dat MNM een moeilijke start heeft gehad. Daarom werd in 2010 de inhoudelijke bijsturing afgesproken waar de heer Vandaele naar verwijst. De raad van bestuur van de VRT heeft eind vorig jaar de missie van MNM bevestigd: "een instapradio zijn voor jongeren met een relevant openbaar omroepaanbod". Men is op dit ogenblik volop bezig met het uitvoeren van die inhoudelijke bijsturing.

Wat is nu de wetenschappelijkheid van de VRT-cijfers? Volgens de VRT kan men in deze context niet spreken van VRT-cijfers. De analyse van de 'netto toegevoegde waarde' van de VRT-radionetten is steeds gebaseerd op de officiële cijfers van het radio-onderzoek van het CIM. Dat is een nationaal onderzoek op basis van dagboeken, uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau onder controle van de permanente structuur van het CIM en de technische commissie Radio. De methodologie van het CIM-onderzoek staat op de website van het CIM en is bij hen ook opvraagbaar. In het CIM zijn zowel de nationale

media, de mediaregies en -agentschappen, als de adverteerders vertegenwoordigd. Het is dus niet de VRT zelf die deze cijfers opmaakt. De meest recente publicatie van de radiocijfers, over de periode januari-april 2011, werd gepubliceerd op 26 mei 2011. Men noemt dit de meetperiode G1 2011. Hiervoor een onafhankelijk onderzoek instellen, lijkt technisch en praktisch zeer moeilijk te realiseren. Het is niet aan de orde, want het zou weinig toegevoegde waarde opleveren. Ik ga ervan uit dat wij geen reden hebben om nu plots het hele CIM-systeem ter discussie te stellen.

Moet er onderzocht worden in hoeverre de VRT het profiel van haar andere radionetten kan bijschaven? Wegen de kosten op? Precies vanwege het specifieke bereik van MNM is het dus niet zo eenvoudig om de andere radionetten bij te sturen om de luisteraars die men zou verliezen indien MNM niet meer zou uitzenden, op te vangen. De VRT is ervan overtuigd dat MNM een belangrijke bijdrage levert om haar opdracht te helpen realiseren. Het stopzetten van MNM zou ertoe leiden dat de VRT hierin minder goed zou slagen omdat minder Vlamingen met het aanbod van de openbare omroep in contact zouden komen.

Zoals blijkt uit het VRT-jaarverslag, was MNM in 2010 het goedkoopste VRT-radionet. De kosten voor MNM per uitzenduur bedroegen 1504 euro. De kosten voor MNM zijn ten opzichte van het marktaandeel verdedigbaar, omdat MNM een duidelijke, inhoudelijke opdracht heeft. Door het specifieke marktaandeel is het voor de specifieke adverteerders aantrekkelijk om reclame te plaatsen op MNM en zo marktinkomsten te genereren.

Zoals ik in het verleden al gezegd heb, denk ik niet dat als we over MNM spreken, we enkel naar de CIM-cijfers moeten kijken. Het gaat over meer dan dat. Het betreft ook de kwaliteit, het aanbod en de doelgroep die MNM bereikt.

Of de Vlaamse Regering de mening is toegedaan dat MNM in zijn huidige context moet blijven bestaan, is het voorwerp van de onderhandelingen over de beheersovereenkomst. Ik verwijs naar de resolutie, waarin aangenomen is dat er een jaarlijkse evaluatie zou gebeuren. Dat zullen we uiteraard opnemen in de beheersovereenkomst. Naar aanleiding van de recente cijfers en de bijsturingen die de raad van bestuur heeft afgesproken, heb ik aangegeven dat het nog te vroeg is om dat te evalueren. Wat mij betreft, geniet MNM nog steeds het vertrouwen om die bijsturing uit te voeren.

De heer Jurgen Verstrepen: Dank u, minister, voor uw antwoord, dat hoofdzakelijk is ingegeven door de openbare omroep – as usual.

Ik zou graag eens een onafhankelijke rapportage zien van MNM. De enige waarde die MNM vandaag nog heeft, is de frequenties, zonder MNM als naam. Als je nu MNM overneemt, moet je die naam zo vlug mogelijk dumpen. Media worden meestal verkocht bij stijgende marktaandelen, kijk naar SBS. Op het ogenblik dat VT4 en VIJFtv interessante marktaandelen hebben, worden ze te koop gezet. Dat is de realiteit.

Ik heb nog nooit zo'n ongeloofwaardige uitleg gehoord: "De moeilijk bereikbare groepen worden bereikt met een internationale hitmuziekzender voor een breed publiek, een commercieel radioformat." U, of de mensen die u dat antwoord gegeven hebben, probeert mij iets wijs te maken. Het gaat over een internationaal erkend hitformat, met een heel gemakkelijk publiek, want dat moet de commerciële producten kopen. Hitradio is de gemakkelijkste radio in heel de wereld. "We mogen dat aanvechten in Vlaanderen, we zijn waarschijnlijk slimmer dan alle makers van radioformats ooit." Dat probeert de VRT toch te zeggen.

Ik vind het vreemd: moeilijk bereikbare groepen worden bereikt met een breed, commercieel radioformat. Volgens de VRT worden die groepen anders niet bereikt. Die logica moet u of de VRT mij eens uitleggen. Ik vind dat nieuw en creatief. Ze zijn aan de Reyerslaan heel creatief om hun falend beleid, hun slecht management en hun gebrek aan resultaten te maskeren. Met dit antwoord, met alle respect, ben ik niets.

Ik hoor het u graag zeggen. U hebt het over de meerwaarde. MNM is nuttig voor de openbare omroep, om publiek te bereiken. Ze zijn begonnen als hitradio, als nationale concurrent voor alle commerciële radio's die er toen waren, want Q-music bestond nog niet. Daarna was het commerciële radio. Toen was er de slogan: 'de fun, de hits, de tits'. Toen was het nog succesvol, want het was de enige op de markt. Daarna was het voor een breed publiek. Nu zijn we gezakt naar instapradio. Nu wordt het plotseling 'niche urban radio', mij niet gelaten. En het wordt nog verwarrender, want ik hoor dat het allochtonenradio is. Wat is het eigenlijk? Is het allochtonenradio? Voor mij goed, maar zeg dat dan. Dan krijgen ze een budget, hebben ze een marktaandeel van 7 procent en is iedereen happy. De uitleg raakt kant noch wal.

U hebt niet geantwoord op het volgende, minister. Laat ons nog eens in de redenering stappen van instapradio voor jongeren tussen 12 en 24 jaar. In die doelgroep zakt MNM maar liefst 7 procent! Hoe kun je dan in officiële verklaringen vanuit de Reyerslaan zetten dat MNM succesvol is bij jongeren, als instapradio in de doelgroep van 12 tot 24 jaar? U moet mij dat eens uitleggen. Zakken is volgens mij niet succesvol.

De heer Wim Wienen: Ik was ook begonnen met uw antwoord enigszins inhoudelijk op te schrijven, minister, en de tegenstrijdigheden eruit te halen, zoals de heer Verstrepen dat doet. Ik bewonder zijn moed en inzet. Maar ik geef het op, dat doe je op den duur. Ik stel enkel vast dat u duidelijk zegt dat MNM er is, zal blijven en uw vertrouwen blijft genieten. Het jaarlijks evalueren of MNM nog een meerwaarde heeft of niet, is praat voor de vaak: MNM is en blijft. Ik denk dat dat enkel in die resolutie van de meerderheid staat om één bepaald lid van de meerderheid enigszins tevreden te stellen.

De heer Carl Decaluwe: Ik heb met aandacht uw antwoord gevolgd, minister. U zegt dat u een beroep moet doen op de informatie die u krijgt van de VRT. Ik heb het de laatste jaren eens bekeken: die uitleg is elke keer anders. Ik verwijt u niets, maar dat doet me vermoeden dat de VRT geen enkele strategie meer heeft en per ongeluk nog zoveel luisteraars bereikt.

Ik heb daarstraks nog eens gekeken op de website van het CIM. Er zijn 560.000 luisteraars op dagbasis, waarvan 60.000 exclusief. Dat is alweer heel wat anders dan de cijfers die we daarstraks hebben gehoord. Dat is niet zo spectaculair. Vooral de uitleg over het unieke karakter staat haaks op die laatste cijfers. Dat is gewoon een vaststelling.

Men kan ook niet ontkennen dat Studio Brussel systematisch aan het luisterpubliek van MNM knabbelt. De vraag rijst of daar een totaalstrategie achter zit. Hoe zit dat allemaal? Minister, ik hoop maar één ding, namelijk dat die jaarlijkse rapportage op een ernstige manier gebeurt. Als dat het geval is, wil ik me gerust neerleggen bij de conclusies. Als de conclusies echter ontoereikend zijn, dan zullen we voluit pleiten voor de verkoop van die frequenties.

Maar nogmaals, ik heb het volste vertrouwen in het onderzoek. Als men kan aantonen dat er sprake is van instapradio, hoe klein die groep ook is, zelfs al is er sprake van 200.000 à 300.000 allochtonen die anders nooit naar de radio luisteren, dan kan ik daarmee leven. Dat zal echter wel op een onafhankelijke en correcte manier moeten worden aangetoond. Het kan niet zijn dat men volgend jaar opnieuw een andere uitleg geeft. Misschien opteert men dan voor een stadsradio of een plattelandradio. Nu verschilt die uitleg elk jaar. Daarmee zullen we niet tevreden zijn.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Wienen, ik heb niet gezegd dat dit voor eeuwig zo zal blijven. De raad van bestuur heeft eind vorig jaar een duidelijk profiel, een missie en ook een transitieplan bepaald. Ik vind dat we de VRT het vertrouwen moeten geven om dat transitieplan in te voeren. Dat spoort met de aanbeveling van de resolutie dat jaarlijks zou worden geëvalueerd of dat transitieplan daadwerkelijk leidt tot de nodige meerwaarde die we zoeken.

De heer Wim Wienen: Ik wil wel, maar feit is dat men heel veel geduld heeft voor men conclusies durft te trekken.

Minister Ingrid Lieten: Meer dan u.

De heer Wim Wiene: Als politici, als aandeelhouders van de VRT moeten we toch eens conclusies durven te trekken. Ik zetel nu twee jaar in dit gremium. Ik heb nog niets anders gehoord dan dat MNM een probleemkind is. We hebben al die discussies gehad over het commerciële aspect, over het dalende marktaandeel enzovoort. Ter zake zijn er hier heel wat vragen en discussies geweest. Dat blijft echter altijd nogal vrijblijvend. Dat begrijp ik niet goed.

Af en toe moet men keuzes durven te maken. Mijnheer Decaluwe, ook politici van de meerderheid moeten dat doen. U wilt nogmaals bekijken of MNM mogelijk is als instapradio. Geachte leden, kijk naar de cijfers: MNM is geen instapradio, dat is uitstapradio. (*Gelach*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plannen bij de VRT omtrent uitgesteld kijken

- 2385 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plannen van de VRT om 'licht uitgesteld' te kijken

- 2412 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, dit onderwerp is eigenlijk ooit al eens aangekaart, tijdens onze bezoeken aan de VRT in de vorige legislatuur. Toen was u er nog niet, maar toen werd er al gepraat over de vraag wat gratis mag worden aangeboden en wat niet. Ik herinner me dat nog zeer goed. Iedereen werd zenuwachtig toen dat werd aangekaart. Nu is het zover. Althans, men heeft de dans geopend. Men, dat is alweer de openbare omroep.

Minister, we konden vernemen dat de VRT overweegt programma's tot 36 uur na de uitzending gratis aan te bieden. Tot op heden heeft de VRT betalende diensten voor uitgesteld kijken, Net Gemist en Ooit Gemist. Het is altijd leuk als de VRT met haar hoofdargument komt aanzetten. Dat argument luidt dat Net Gemist en Ooit Gemist onder druk staan door het toenemende gebruik van de harde schijf van de decoder. Men wil dus overgaan tot licht uitgesteld kijken.

Ik heb dat dossier binnenstebuiten gekeerd. Ik vraag me af waarom de VRT in godsnaam deze motivering heeft opgebouwd. Ik heb geprobeerd me te verplaatsen in de positie van de openbare omroep, en ik vind geen argumenten. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de VRT alweer een middel heeft gevonden om een aantal commerciële groepen of omroepen tegen te werken. U kunt er immers niet omheen, en expertise wijst dat momenteel voorlopig uit: dergelijk licht uitgesteld kijken zal een invloed hebben op het betalend uitgesteld kijken van de commerciële omroepen. Die zullen dat voelen.

Nu mag u stellen dat het gaat over andere programma's. Dat is zo'n drogargumentje. Kijkers zullen echter minder geneigd zijn te kijken naar programma's op vtm of VT4 als ze tegelijk gratis kunnen kijken bij de VRT. Ik weet ook wel dat er een onderscheid is qua programma's, maar toch moet men hier omzichtig mee omgaan. Ik vind dat u de grieven over dit initiatief bij de commerciële zenders mee in overweging moet nemen als daarover wordt onderhandeld. De VRT en de commerciële zenders kennen al een bewogen verleden, ook in

deze kwestie. Ik vind dat de VRT haar falen probeert te maskeren door initiatieven die het ondernemerschap in het Vlaamse medialandschap fnuiken en tenietdoen.

Eigenlijk is het wat ironisch: enerzijds werkt de VRT samen met de Vlaamse Regering om programma's te maken over ondernemerschap, anderzijds bemoeilijkt diezelfde VRT dat vrije ondernemerschap op de nieuwe mediemarkten, op de digitale en de televisiemarkten. Dat is een dubbelzinnige houding. Ik vind dat niet te rijmen. Ik vind dat de Vlaamse Regering wat dat betreft het been wat stijver mag houden.

Het gaat niet alleen over de kabel. Dit is nog niet rond: het heet plots een denkoefening te zijn. Men zou dat echter niet alleen willen toepassen op televisie, maar ook op het internet.

Ik graaf regelmatig wel eens in het verleden van een aantal zaken. De impact van het voormalige vrtnieuws.net, het huidige deredactie.be, op de onlinemarkt was vrij groot. Men is toen op de markt gekomen met gratis nieuws, content. Er loopt in de commissie nog altijd een discussie met de dagbladuitgevers over bepaalde content die daar beschikbaar is. Die impact was dus al groot. We mogen dat niet onderschatten.

De VRT laat nooit het achterste van haar tong zien. De VRT heeft plannen, er wordt iets gelanceerd en wij lopen achter de feiten aan. Wij moeten dan in de commissie een discussie voeren over iets dat al bestaat. Ik houd mijn hart vast. Wat gaan ze doen? Gaan ze hun gratis content ook aanbieden op youtube.com? Staat dat ook op stapel bij de openbare omroep? Waar staan de commerciële zenders dan die nadenken over elk nieuw commercieel model dat ze ontwikkelen? Iedereen dacht dat het uitgesteld kijken de gouden graal was. Uit de cijfers blijkt nu dat dat niet het geval is. Dat wil echter niet zeggen dat je plots als een olifant in de digitale porseleinwinkel mag binnenstappen en beslissen om alles gratis aan te bieden voor een bepaalde periode zonder rekening te houden met de gevoeligheden van de markt. Die reclamemarkt is overigens sowieso op zoek naar nieuwe digitale centen, want ze blijft niet aantrekken.

Men staat voor de grootste uitdaging ooit, namelijk hoe men een traditionele reclamespot moet verkopen. Dat is voorbij, over en out. Internationale studies bewijzen dat. Wij lopen wat achter, maar de situatie hier is net dezelfde. Men is op zoek naar digitale centen. De openbare omroep, gefinancierd met overheidsgeld, zegt dan doodleuk dat ze het uitgesteld kijken gratis zal aanbieden, te beginnen voor een periode van 36 uur – wat eventueel langer zou kunnen worden. De houding van de distributeurs is nog wat onduidelijk. Maar ook aan hun inbreng is men voorbijgegaan.

Voorzitter, ik kan ook niet om uw uitspraak heen. De sp.a is pro, dat hebben we gelezen. Tenzij u nu zegt dat dat niet zo is – we weten ondertussen wel hoe de communicatie bij Media soms gebeurt. U zegt dat er eerst een vergelijk moet worden gevonden met de private omroep en de distributeurs. Vooraleer je zoiets lanceert vanuit de openbare omroep, moet je volgens mij eerst met iedereen praten. Nadien kun je dan misschien een piste lanceren in de onderhandeling van de beheersovereenkomst. Maar hier wordt er eerst iets gelanceerd, heel de mediemarkt valt van zijn stoel en dan moet er onderhandeld worden. Ik vind dit niet kunnen voor een openbare omroep. De Private Omroep Federatie (POF) lijkt overigens – terecht – niet mee te gaan in een marktverstoring – want zo ziet het er op dit ogenblik uit – initiatief.

Minister, kunt u bevestigen dat dit initiatief overwogen wordt binnen de onderhandelingen van de nieuwe beheersovereenkomst? Hoe staat u tegenover dat initiatief van de VRT?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, begin deze maand werd duidelijk dat de VRT plannen heeft – dat stond toch in een bepaalde krant – om haar programma's tot 36 uur na de uitzending gratis aan te bieden via 'on demand', het zogenaamd 'licht uitgesteld kijken'.

Vandaag kunnen we al heel wat programma's bekijken via Net Gemist en Ooit Gemist. Dat zijn echter betalende diensten, behalve voor de programma's van de nieuwsdienst, zoals het Journaal en Terzake. Deze gratis programma's kunnen trouwens ook als enige gratis en integraal via het internet worden bekeken. De commerciële spelers hebben uiteraard een businessmodel ontwikkeld via betalende 'on demand-diensten', ook op het internet. Als de openbare omroep inderdaad beslist om 36 uur na de uitzending programma's gratis aan te bieden, zal dit ongetwijfeld een invloed hebben op de businessmodellen van verschillende omroepen.

De VRT communiceert dat vandaag heel wat mensen programma's gratis herbekijken via de harde schijf. Dat is zeker waar. Door het instellen van een licht uitgesteld kijken, is het betalend model echter volledig van de baan. We moeten goed beseffen dat ongeveer 70 procent van het uitgesteld kijken binnen 24 uur gebeurt. Als dit volledig gratis wordt op internet, verdwijnt het betalend model de facto helemaal.

Minister, u staat voor een zeer belangrijke opdracht. Ik veronderstel dat u nu volop aan het onderhandelen bent over een nieuwe beheersovereenkomst. Hopelijk houdt u daarbij de opmerkingen van de commissieleden in het achterhoofd. Na de affaire rond het derde net zijn we daar namelijk niet zeker meer van. Ik heb u in het parlement horen zeggen dat wij een mening mogen hebben en dat u een andere mening mag hebben. Dat klopt. In een normaal functionerende democratie moet u echter wel de mening van de meerderheid van het parlement volgen. U kunt natuurlijk ook naar een ander land uitwijken waar u geen rekening moet houden met het parlement.

Minister, in ieder geval moet u onderhandelen als de minister van Media, en niet als de minister van de VRT. Het is dan ook belangrijk dat het lanceren van dergelijke gratis diensten gebeurt in overleg met zowel de andere omroepen, die hun betalend businessmodel hebben, als met de distributeurs. Ook een gratis model is namelijk niet kosteloos. We weten ondertussen al een tijdje dat gratis niet bestaat en dat er altijd wel iemand is die betaalt. Als de kosten voor dit model moeten worden gedeeld tussen de VRT en de distributeurs, zie ik daar de meerwaarde niet van in. Integendeel, het kost de VRT immers niets om gratis op te nemen op de harde schijf.

Mijnheer De Coene, ik was zeer ontroerd door uw uitspraak. Ik vroeg me zelfs af of de mensen van de sp.a waren ingehuurd om de boodschap te verkondigen. U, die de laatste tijd zo hard van leer trekt tegen de initiatieven van de commerciële zenders, hebt namelijk gezegd: "De sp.a is pro als de VRT een vergelijk vindt met de private omroepen en distributeurs."

De communicatie van de POF doet alvast het tegendeel vermoeden. *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Mijnheer De Coene, hebt u een probleem? *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Niet iedereen moet mijn mening delen.

Minister, welk standpunt zal de Vlaamse Regering, en u, als minister van Media in het bijzonder, over dit concept innemen bij de onderhandelingen met de VRT over de nieuwe beheersovereenkomst? Kunt u dat toelichten? Werden er al concrete gesprekken gevoerd met de distributeurs? Zo ja, wat is het resultaat van deze gesprekken?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, dat dossier in zijn globaliteit is niet gemakkelijk. Ik zal niet herhalen wat de heer Tommelein allemaal heeft gezegd.

Ik moet eerlijk zeggen dat, toen ik voor het eerst de term 'licht uitgesteld' – een toch wel nieuwe terminologie – hoorde, ik moest rondbellen om te weten wat het betekende. Ik kende de term niet. Het bleek dat die uit nota's kwam van de VRT in het kader van de

onderhandelingen over de beheersovereenkomst. Bepaalde programma's zou men gedurende 36 uur gratis kunnen opvragen.

De heer Tommelein en de heer Verstrepen hebben al gezegd dat u niet alleen de minister van de VRT bent, maar dat u het hele medialandschap in het oog moet houden. Ook ik ben daar gevoelig voor, laat daar geen misverstand over bestaan. U moet dat zeker nu doen, meer dan ooit. Als men zaken voorstelt, moet men rekening houden met de repercussies voor de commerciële markt enzovoort.

Men moet natuurlijk ook rekening houden met de kijker. Kijken naar tv wordt steeds duurder. Dat is gewoon een vaststelling. Als men naar bepaalde jaarbalansen en cashflows van bepaalde distributeurs kijkt, ziet men dat ook.

Steeds meer mensen hebben een decoder, van Belgacom of van Telenet. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Binnenkort hebben ze er misschien twee op elkaar, of twee naast elkaar. Iedereen kan dan programma's opnemen, bijvoorbeeld omdat men niet thuis is. Als West-Vlaming maak ik dan een simpele redenering. Stel dat men vergat een programma op te nemen en het toch nog graag wil zien. Dan moet er betaald worden. Als men het vergeten is, vind ik dat het binnen een bepaalde periode gratis moet kunnen. Ik heb daar geen probleem mee. De vraag is natuurlijk of het nu 36 uur moet zijn, of 24 uur, of 48 uur. Daarover moet gediscussieerd kunnen worden. Ik veronderstel dat het voorstel van 36 uur van de VRT komt. Waarschijnlijk heeft men nagegaan dat het betalende Net Gemist misschien het meest succesvol is tijdens de eerste 36 uur. Dat weet ik niet. Men zou ook simpelweg kunnen redeneren dat het programma binnen de 24 uur gratis kan worden opgevraagd. Als de periode voldoende kort is, heb ik daar geen probleem mee. De grote vraag is natuurlijk of het om 36 uur of 24 uur gaat. Ik weet dat niet. Als inderdaad zou blijken dat er met het businessmodel van 36 uur ernstige schade is vanuit commerciële hoek en dat die met een regeling van 24 uur kan worden teruggedrongen, zou ik voorstellen dat te doen. Wat dat betreft, moeten we het ook eens bekijken vanuit de kant van de kijker.

Minister, ik heb één concrete, aanvullende vraag. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de onderhandelingen in dezen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, op het eerste gezicht is het natuurlijk plezierig als de kijker gedurende 36 uur gratis die dingen opnieuw kan bekijken. We vragen ons wel af of men dat kan doen zonder dat dat marktverstoring is. Is dat onderzocht? Werd er onderzoek verricht naar de gevolgen van het 'licht uitgesteld kijken' voor de privéomroepen?

Het zal in elk geval ook geld kosten. Er is een technische kost. Ofwel is er servercapaciteit nodig om het online te brengen, ofwel zijn er kosten op het vlak van digitale televisie. Hoe hoog zal die kost zijn?

Een deel van de huidige inkomsten zal men derven. Hoe hoog is dat bedrag? Hoeveel betaalt iemand vandaag binnen 36 uur om een programma op te vragen? Is dat bekeken?

Ik trap nu misschien een open deur in, maar zou het niet nuttig zijn een onderscheid te maken tussen de kernopdrachten van de openbare omroep – informatie, nieuws, cultuur – en andere programma's?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Het is inderdaad complex. Het gaat om programma's van de openbare omroep die in uitgesteld relais worden bekeken. Het gevoel is dat de belastingbetaler daarvoor al eens heeft betaald en dat ze dus gratis moeten zijn. Daarnaast hebben we te maken met een marktverstoring. De heer Vandaele vraagt nu of al is onderzocht wat die marktverstoring inhoudt. Dan kom ik bij de opmerking die ik vorige week al heb

gemaakt naar aanleiding van de vraag van de heer Decaluwe over product placement. Mij lijkt dat essentieel.

De VRT moet in die zin evolueren dat, als ze nieuwe dingen aankondigt of in de markt zet, zoals nu met het 'licht uitgesteld kijken', twee belangrijke voorwaarden vervuld worden. Ik heb dat trouwens ook zo in mijn resolutie geschreven. De VRT of de Vlaamse Regering moet zich ten eerste afvragen of dat nieuwe gegeven wel binnen de openbare opdracht past. Ten tweede moet er een markteffectenstudie worden gemaakt. In hoeverre werkt het verstorend? Ondergraaft het alle businessmodellen die er ter zake zijn? Dat moeten de cruciale overwegingen zijn als de openbare omroep iets nieuws maakt.

Ik had gehoopt dat dat op de een of andere manier in een beheersovereenkomst zou worden gegoten. We zullen in de zomer zien of dat het geval is. Als dat niet het geval is, vind ik dat de Vlaamse Regering ten overstaan van de VRT een belangrijke taak heeft om vooral die twee aspecten in het oog te houden als de VRT nieuwe zaken in de markt zet.

De heer Philippe De Coene: Minister, collega's, het klopt dat een krant, en in het zog van die krant nog een andere krant, hoogte had gekregen van een verzuchting van de VRT. Er is toen aan een aantal mensen gevraagd wat ze daarvan vonden.

De term op zich, het 'licht uitgesteld kijken', is inderdaad nieuw, maar toen ik hoorde wat men ermee bedoelde, had ik het gevoel dat het vandaag technisch al kan met een aantal hardwareapplicaties. Bovendien was het voor mij niet zo nieuw. Op 17 maart hebben we een hoorzitting gehad met een delegatie van de VRT, en gedelegeerd bestuurder De Preter heeft toen al gewezen op het fenomeen en het relatieve succes ervan. De video on demand in zijn globaliteit blijkt minder succesvol dan destijds werd voorspeld. Mevrouw De Preter heeft ook met percentages aangetoond dat het vooral tijdens de eerste uren gebruikt wordt, en dat het effect nadien heel sterk afzwakt.

Als je hoort dat de openbare omroep interesse heeft om dat te doen en men vraagt je wat je ervan vindt, moet je zeer goed weten wat er precies bedoeld wordt, vandaar die voorzichtigheid. Ik heb mij een beetje gebaseerd op de resolutie van de meerderheidspartijen. Daarin werd iets gezegd over dit onderwerp, weliswaar op onrechtstreekse wijze. In het overwegende gedeelte, vierde lid, stellen we dat "de VRT zich als belangrijke mediaspeler beweegt in een permanent veranderend medialandschap waarin ook de mediagebruiker een meer actieve rol vervult." In de vijfde overweging staat dan weer dat "de VRT als belangrijke partner dient bij te dragen aan de leefbaarheid van de hele mediasector in Vlaanderen." In het beschikkende gedeelte wordt er ook nog eens op gewezen dat de openbare omroep moet kunnen inspelen op het veranderende mediagebruik.

Minister, hoe wordt het nu precies gedefinieerd? Wat is het model? Wat is de mogelijke impact op de omgeving in het medialandschap? Het is geen vrijblijvend iets. Er zijn een aantal benaderingen. Sommigen redeneren dat je iets dat met overheidsgeld is betaald, minstens één keer moet kunnen bekijken.

Persoonlijk denk ik dat het licht uitgesteld kijken ook niet al te veelbelovend mag worden voorgesteld. Er is namelijk nog een ander fenomeen dat meespeelt, zeker als het over liveprogramma's gaat. Hoe interactiever een programma wordt, hoe minder de neiging om uitgesteld te kijken. In Villa Vanthilt bijvoorbeeld stel je vast dat steeds meer media worden geïntegreerd, waaronder ook sociale media. Je zult maar, als er gevraagd wordt om te reageren op een programma, degene zijn die met 24 uur uitstel kijkt. Hetzelfde geldt voor sommige feuilletons die op dat moment de 'talk of the town' zijn. Hoe later je het gezien hebt, hoe minder relevant je zelf bent. Door de wijze waarop het maken van programma's evolueert, zal het uitgesteld kijken nooit zo'n hoge vlucht nemen.

Desalniettemin, als het al dan niet toegelaten wordt en goed gedefinieerd wordt, moet men zich alleszins vergewissen van het effect op omroepen die hun inkomsten enkel halen uit het verwerven van private inkomsten.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, dit is inderdaad een moeilijk dossier. Aan de ene kant zit je met een wijzigend kijkersgebruik. Er wordt meer en meer opgenomen via de digitale recorders van de mensen zelf. Ik heb me laten vertellen dat, als je het vergeten bent, je het via applicaties als Yelo ook nog van op afstand kunt doen. De technologie zal dus steeds meer oplossingen genereren die de kijker een grote zelfstandigheid geven in de manier en het tijdstip waarop hij wil kijken. Aan de andere kant mag zeker de redenering gevolgd worden dat er geen tweede keer moet worden betaald. Maar ik heb zeker en vast ook begrip voor de positie van de VRT als marktspeler in een landschap waar nog andere spelers zo goed mogelijk tv voor de Vlamingen proberen te maken en dat natuurlijk via een betalend model moeten doen.

Met al deze afwegingen moeten wij rekening houden. Uiteindelijk zullen ze moeten uitmonden in een verstandige onderhandeling over de beheersovereenkomst. Ik kan u garanderen dat we die drie invalshoeken met elkaar in evenwicht zullen moeten brengen. Ik kan nog niet vooruitlopen op de uiteindelijke oplossing. Ik kan u wel zeggen dat wijzelf, maar ook de VRT, nadenken en met verscheidene actoren overleggen om na te gaan wat hier een verstandige beslissing zou kunnen zijn. We zouden dat graag finaliseren in de beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik was aan het wachten op het antwoord. Ik heb het niet gehoord.

Minister, het is altijd hetzelfde als het gaat over nieuwe initiatieven bij de openbare omroep. De openbare omroep is niet dom. Hij kent de sector. Hij wandelt steeds op de grens tussen impact en marktverstoring. Als je uitgesteld kijken in een betaalmodel giet, zoals alle anderen doen, begrijp ik niet dat veel mensen zeggen dat dit een moeilijk dossier is. Je kunt er een moeilijk dossier van maken als je de redenering volgt dat je de mensen niet kunt vragen dat ze een tweede keer betalen. De mensen nemen à la carte op op remote, op harde schijven. De decoders en opnameapparatuur van Telenet zijn open. Niet iedereen is technisch genoeg onderlegd om dat te doen, maar je kunt dat zelfs op wireless mediaplayers die je in huis hebt staan dumpen.

Dat is inderdaad veranderd. Waarom moet de openbare omroep dit nu plotseling overhoop gooien en zeggen dat er gedurende 36 uur licht uitgesteld kan worden gekeken? Ik begrijp dat nog altijd niet, tenzij u met het oog op een volgende evaluatie in dit Vlaams Parlement uw cijfers wilt opkrikken. U kunt dan zeggen: "Misschien zakken de programma's, maar we hebben nu in kaart gebracht hoeveel mensen ze gratis downloaden." Iemand betaalt sowieso de rekening, maar als het gratis is, dan is men geneigd om sneller een programma te bekijken. De mensen willen alles gratis. Ze moeten sowieso betalen voor hun digitale abonnementen. Alles wat daar bovenop komt, willen ze niet betalen. Als de openbare omroep nog eens gaat zeggen "Bij ons is alles gratis" – ook al vinden de mensen sommige programma's niet leuk, wat gratis is, pakken ze toch mee. Zo worden de cijfers opgekrikt. Of dat dan weer die unieke kijker is die geïnteresseerd is in de VRT-boodschappen, is nog een andere discussie.

Minister, ik geef u gewoon een ideeetje mee. De kijker moet niet twee keer betalen. U hebt de sleutel in handen, maar misschien ziet u hem niet. U kunt een model uitwerken. Het is uw taak als minister van Media, niet alleen voor de VRT, om hier het initiatief te nemen en de creativiteit te laten werken. Als je de VRT met haar uitgesteld kijken gewoon in het model laat van de volledige markt van alle commerciële spelers en als je zegt dat ze daarvoor mag aanrekenen, dan zijn dat inkomsten voor de openbare omroep, zoals het nu is. Maar u zegt dat, ter compensatie, de belastingbetaler niet twee keer moet betalen. Wel, dan moet je op een ander vlak werken. Dan geeft u bijvoorbeeld wat minder subsidie voor een aantal andere projecten. Dat zou fair zijn. U redt de markt: iedereen gelukkig want er is geen

marktverstoring. En er zou, ook hier niet, geen discussie zijn over het feit dat de Vlaamse belastingbetaler twee keer zou moeten betalen. U geeft wat minder en u steekt de inkomsten die u hebt in het model van de commerciële bovengrenzen, de sponsoring en de reclame. Dat is heel eenvoudig. Dan zijn ze niet marktverstorend, en dan houdt de discussie op over het feit dat er twee keer moet worden betaald.

Voorzitter, veel programma's die succesvol zijn en die nu net in het betaalmodel van het uitgestelde kijken wel interessant zijn, zijn de niet-interactieve programma's. Dat zijn de interessantste programma's waar de kijker op zit te wachten. Uw redenering was dat een interactief programma meer trekt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

U hebt iets gezegd. Als u daar niet op wilt antwoorden... De interessantste programma's zijn niet interactief. Denk nu niet dat alles interactief is. Bijvoorbeeld voor Villa Vanthilt moet je in een 'rerun' alleen maar zeggen dat het niet live is. Dat gebeurde vroeger ook al op de televisie. Sommige mensen zaten te sms'en, terwijl het een herhaling was. Die redenering geldt ook niet bij de betaalmodellen.

Minister, aangezien ik geen antwoord heb gekregen, zal ik mijn vraag de volgende keer nog eens ergens indienen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, dit is gevaarlijker en heeft veel meer consequenties dan je op het eerste gezicht zou vermoeden. Ik kreeg op een onverwacht moment telefoon, net zoals de voorzitter. Voor mij is het normaal dat ik onmiddellijk de klik maak naar de private omroepen, want ik word verondersteld daarvoor ingehuurd te zijn. Sommige mensen zeggen dat toch. *(Opmerkingen)*

De heer Philippe De Coene: Dat is de definitie van betaaltelevisie.

De heer Bart Tommelein: Ik had wat problemen met dat 'inhuren'. Hij zegt dat ik de commerciële media verdedig en dat hij dat logisch vindt. Ik verdedig alle media, inclusief de VRT. Met het woord 'inhuren' had ik een zwaar probleem.

Ik wou even zeggen dat dit veel meer consequenties heeft dan je zou vermoeden. Op het eerste gezicht zou je zeggen, zoals de heer Vandaele: "Waarom niet? Het is de openbare omroep. Dat zou gratis ter beschikking mogen worden gesteld." Maar, minister, u zegt dat de VRT een marktspeler is. Ik zou u willen corrigeren. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Een speler in de markt, dat is hetzelfde. Dat is het verschil tussen 'mijn land' en 'landmijn'. *(Gelach)*

Voor mij is een speler in de markt een marktspeler. Ik zou toch willen waarschuwen: de VRT is in dit geval geen marktspeler of speler in de markt, de VRT is de marktleider. Ik heb me laten vertellen dat de VRT de leider is in alle commerciële doelgroepen boven 15 jaar. Als de leider iets doet, heeft dat zware gevolgen voor de rest. *(Opmerkingen)*

De VRT zegt dat de meeste mensen het bekijken binnen 24 uur. De logische redenering zou dan zijn: 70 procent kijkt binnen 24 uur, dus is dat het model waarmee geld te verdienen valt. Het zou logisch zijn dat de VRT alles dat meer dan een week oud is, gratis ter beschikking stelt, want daar is in feite weinig vraag naar. Maar de VRT zegt nu dat er veel vraag is naar het zogenaamde licht uitgesteld kijken en wil dat daarom gratis doen.

Ik weet het niet zeker. Ik heb daarover geen wetenschappelijke studies gezien, maar iets doet mij vermoeden dat kijken op aanvraag, licht of zwaar uitgesteld, meer succes heeft bij de commerciële omroepen dan bij de openbare. De VRT gaat uit van haar eigen model: er is veel vraag, dus geven ze het gratis. Waarom geven ze dan de dvd's van hun programma's niet gratis weg? Daar verdienen ze geld mee dat ze broodnodig hebben. Daar heeft niemand aan

deze tafel in deze commissie moeite mee. De VRT commercialiseert haar eigen programma's, om inkomsten te creëren naast de dotatie van de overheid.

Nu is er een model waarmee inkomsten kunnen worden gecreëerd. Het zijn er misschien niet al te veel, maar in mijn ogen is elke euro voor de VRT die geen belastinggeld is, meegenomen. Alles wat ze afschaffen aan andere inkomsten, moet op lange termijn van de belastingbetaler komen. Gratis bestaat niet. Ik weet niet welke som de VRT met dat licht uitgesteld kijken binnenhaalt, maar elke euro is belangrijk.

Minister, speel uw rol als minister van Media, als leidster in deze materie. Ik bedoel leidster met een korte 'ei', niet met een lange 'ij', begrijp me niet verkeerd. Zorg ervoor dat de businessmodellen van de commerciële spelers op de markt niet onder druk komen omdat de marktlieder iets in het hoofd heeft dat de VRT zelf misschien weinig kwaad berokkent, maar misschien de belastingbetaler en de private omroepen wel.

De heer Carl Decaluwe: Ik weet niet goed waar bepaalde collega's naartoe willen. De kern van de zaak is de kijker. Tv-kijken wordt steeds duurder en complexer. Er is een instrument waarmee men nu al gratis kan opnemen. Dat moet zo blijven. De vraag is: als iemand dat toevallig vergeten is, moet die daarvoor betalen of niet? En hoelang kan die daarmee wachten?

Dan kan er nog over worden gediscussieerd of kernopdrachten en eigen producties zeker gratis moeten zijn. Misschien zijn aangekochte programma's iets anders. Je moet naar een differentiatie gaan.

Er moet wel een gezond evenwicht zijn, maar ik bekijk het vooral vanuit de kijker en niet vanuit de distributeur. De cashflows zijn indrukwekkend.

De heer Wilfried Vandaele: Het klopt, minister, dat u op een aantal concrete vragen geen antwoord hebt gegeven. Ik neem u dat niet kwalijk, want bepaalde zaken kunt u niet zo uit uw hoge hoed toveren. Ik zou wel graag een antwoord hebben op de vraag die ik heb gesteld en die daarnet is herhaald door de heer Tommelein: wat brengt dat vandaag op? Welk bedrag gaat er verloren als men kiest voor het nieuwe model van kosteloos licht uitgesteld kijken? Misschien kunt u dat op een andere manier bezorgen.

Minister Ingrid Lieten: Oké.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van de regionale televisie - 2418 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Dit is een vervolgvraag op een vraag om uitleg van mij van februari. In uw beleidsbrief, minister, kondigde u aan dat u een onderzoeksopdracht zou laten uitvoeren naar de financiering van de Vlaamse regionale televisieomroepen en naar de doelmatigheid van de steunmaatregelen die nu al bestaan. Op 9 juli 2010 hebt u aan de consultancyfirma Podium Perception Management de opdracht gegeven om deze studie uit te voeren. Het ontwerp van de studie is ondertussen opgeleverd, en u verklaarde eerder al dat u in het voorjaar de mening van de regionale zenders zou vragen, om dan in mei in deze commissie een gedachtewisseling te hebben over de procedures.

Aan tien Vlaamse regionale omroepen wordt vandaag gemiddeld 2 miljoen euro ter beschikking gesteld. We weten dat sommige regionale omroepen het moeilijk hebben om de

eindjes aan elkaar te knopen. De studie van de consultancyfirma zal doorwegen op het toekomstige beleid, want u stelde duidelijk: “Mede afhankelijk van de resultaten van deze onderzoeksopdracht zal ik de steunmaatregel 2011 al dan niet verder aanpassen. De resultaten van het onderzoek moeten ook het debat voeden over de wenselijkheid om de regionale omroeporganisaties structureel in plaats van projectmatig te ondersteunen, als tegemoetkoming voor het uitvoeren van specifieke opdrachten.” De beloofde gedachtewisseling laat echter op zich wachten.

Minister, hebt u al overleg gepleegd met de regionale zenders? Wat zijn de belangrijkste bevindingen? Wat waren de belangrijkste conclusies uit de studie over de financiering van de Vlaamse regionale televisieomroepen? Welke aanbevelingen doet de studie met betrekking tot de subsidiëring en ondersteuning van de regionale omroepen? Welke vragen kwamen er vanuit de regionale omroepen zelf? Welke conclusies trekt u uit deze studie met betrekking tot een mogelijke fusie van bepaalde regionale omroepen? Welke conclusies trekt u met betrekking tot de structurele en projectmatige financiering van de regionale omroepen? Op welke manier zou u uw beleid ten aanzien van de regionale omroepen bijsturen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, geachte leden, op 13 mei heb ik een strategische namiddag gehouden met de regionale televisieomroepen. Tijdens die strategische dag hebben we geprobeerd om, in eerste instantie op basis van de resultaten van de onderzoeksopdracht, te komen tot een kader voor toekomstige steunverlening aan die regionale omroepen. Ik zal bij dezen de bevindingen van het onderzoek, maar ook de bevindingen van onze strategische dag toelichten, en aangeven waar we vandaag staan.

Ik ga nu in op de bevindingen van de studie. De inkomsten van de regionale omroepen hebben zich tot en met 2009 in het algemeen positief ontwikkeld. De belangrijkste inkomstenstromen van de regionale omroepen zijn de volgende. Er zijn uiteraard de reclame-inkomsten. Er zijn ook de inkomsten vanwege de distributeurs, in de vorm van auteursrechten en in de vorm van niet-recurrente vergoedingen voor de ontwikkeling van digitale toepassingen. Er zijn soms ook subsidies van de diverse overheden die een afspraak maken met een regionale zender – Vlaamse en provinciale, maar ook gemeentelijke. Er zijn ook nog de inkomsten uit sponsoring en partnerships met steden en gemeenten die zendtijd kopen. Er zijn de inkomsten uit het verlenen van productiefaciliteiten. Ten slotte zijn er ook nog de inkomsten uit de ruilakkoorden.

De kosten zijn goed onder controle. Ze volgen ook het ritme van de inkomsten. In de bestudeerde periode, van 2004 tot 2009, was de sector telkens winstgevend. Bijna alle omroepen slaagden erin om rendabel te zijn. Ze zijn dus economisch leefbaar, ook zonder de subsidies van de Vlaamse overheid. Een uitzondering daarop is tvbrussel.

Naast dat goede nieuws geeft het rapport ook een aantal bedreigingen aan. Bij ongewijzigd beleid dreigt hun positie toch wel minder positief te zijn, door een aantal factoren. Zo vertoont het bereik van de regionale omroepen een dalende trend: slechts twee omroepen weten hun bereik te consolideren en maar één omroep laat echt een stijging optekenen. Ook zijn de inkomsten in 2010 significant gedaald. Die daling, die was ingezet in 2009, zette zich ook in 2010 door. Vooral twee inkomstenbronnen werden ernstig getroffen, namelijk de inkomsten uit de nationale reclamewerving en de inkomsten vanwege de distributeurs ter ondersteuning van de ontwikkeling van digitale toepassingen. Het is onzeker of die inkomsten zich na de economische crisis volledig zullen herstellen, dus opnieuw hun oorspronkelijke peil zullen bereiken. Vandaag zien we dat nog niet. Het aandeel van de inkomsten uit de verkoop van reclameruimte is toch wel enige tijd aan het slinken. Op de markt voor nationale televisiereclame staat het aandeel van de regionale omroepen structureel onder druk. De diverse nationale commerciële zenders bewegen zich ook steeds agressiever op de regionale markt. De inkomsten vanwege de distributeurs voor de ontwikkeling van

digitale toepassingen waren vanaf het begin eigenlijk uitzonderlijke en niet-recurrente inkomsten. Men kon daar dus niet altijd op bouwen voor de toekomst.

Er is bij de regionale zenders nog nauwelijks ruimte om te besparen op de kosten: de omroepen hebben reeds enkele jaren geleden hun kostenstructuur afgestemd op de realiteit van hun zendgebied en de bijhorende inkomsten. Kosten bestaan nu grotendeels uit personeelskosten voor de journalisten, hun technische entourage en afschrijvingen voor apparaten. De daling van de inkomsten in 2010 zal dus niet kunnen worden gecompenseerd door even grote kostenbesparingen. Dat zal dus toch wel een belangrijke impact hebben op de winstgevendheid van de omroepen. Het bewerkstelligen van efficiëntiewinsten door meer gemeenschappelijk te doen, staat dikwijls nog in de kinderschoenen. We zien dat elke regionale zender meer focust op de eigen regio. Er is dus nog niet zoveel samenwerking om de kosten te doen dalen.

De onderzoekers hebben ook een aantal aanbevelingen geformuleerd, die we uiteraard hebben besproken op onze strategische dag en die als volgt luiden. De regionale omroepen zullen hoe langer hoe meer zelf moeten instaan voor het genereren van inkomsten, zowel in de vorm van reclame-inkomsten van regionale adverteerders als in de vorm van partnerships met lokale besturen, verenigingen en ondernemingen. Sommige omroepen staan ter zake reeds zeer ver. Ze hebben zich ook al organisatorisch aan deze realiteit aangepast en kunnen dit ook combineren met het aanbieden van relevante en interessante programma's. Andere omroepen staan nog in de beginfase wat de ontwikkeling van deze manier van denken, programmeren en afsluiten van partnerships betreft. Bovendien worden de regionale omroepen, net als alle andere media, geconfronteerd met het gegeven dat de consument niet rechtstreeks betaalt voor content en het onzeker is of die consument in de toekomst bereid zal worden gevonden om te betalen voor elk soort content. De auteursrechtelijke vergoeding van de distributeurs moet dat in principe verhelpen.

Welke aanbevelingen doet de studie nog voor de subsidiëring en ondersteuning? De onderzoekers geven aan dat de huidige steunmaatregel voor het vervullen van de decretale opdracht, ter ondersteuning van de opleidingsbehoeften en voor de ontwikkeling van digitale toepassingen, een steunmaatregel is die zinvol was om een bestaande situatie verder te optimaliseren.

Het is hen echter duidelijk dat de omroepen moeten evolueren naar een nieuwe aanpak. Het lijkt hen daarom zinvoller en efficiënter om in de toekomst de subsidiëring van de Vlaamse overheid af te stemmen op de concrete uitdagingen waar de omroepen nu voor staan en deze ook gedifferentieerd – gelet op de grote verschillen tussen de omroepen onderling – en volgens de noden en interesses van de omroepen toe te kennen. Hierbij wordt gedacht aan het ondersteunen van concrete toekomstgerichte projecten die specifiek tot doel hebben de relevantie van de regionale omroep op het vlak van regionale berichtgeving te versterken.

De Vlaamse overheid zou de regionale omroepen ook kunnen beschouwen als een bevoorrechte partner om campagnes naar specifieke doelgroepen mee te voeren. De regionale omroepen bereiken sommige groepen relatief goed en zij laten dan ook toe om boodschappen in een reclamearme omgeving te plaatsen waardoor de effectiviteit van de campagnes ook beter gewaarborgd is. In de eerste plaats zou dit kunnen door zendtijd te kopen om boodschappen uit te zenden, maar ook door voor specifieke campagnes specifieke vormen van samenwerking te ontwikkelen, bijvoorbeeld op redactioneel vlak of op het vlak van interactieve toepassingen. Voor andere campagnes zou men interactief of promotioneel kunnen denken.

Ten aanzien van de huidige subsidiëring voor de ondertiteling lijkt het de onderzoekers aangewezen om die onveranderd te continueren. Het is een dienst waar ook effectief personeelskosten tegenover staan en die, gelet op de samenstelling van het publiek van de regionale omroepen, echt wel een toegevoegde waarde heeft. Gelet op de waarderingsscores

is het niet aangewezen om die subsidie nu uit te breiden naar bijvoorbeeld andere programma's.

Welke vragen werden geformuleerd door de regionale zenders, tijdens onze strategische dag en tijdens het bekijken van het rapport? De regionale omroepen wensen op de eerste plaats dat hun cijfers voor 2010 ook zouden worden opgenomen in het eindrapport. Momenteel is het zo dat het rapport loopt tot en met de cijfers van 2009. Ze hebben gevraagd om ook de cijfers van 2010 mee op te nemen in de analyse. We hebben dat toegezegd. Die verwerking is nu bezig.

Bij heel wat regionale omroepen is er de vraag naar een vorm van gedeeltelijke structurele en recurrente ondersteuning voor de generieke decretale opdracht van de regionale omroepen. Daarbij komt de vraag om de middelen op te trekken.

De regionale televisieomroepen zijn vragende partij om een meer verzekerd bedrag aan inkomsten uit het totale budget voor overheidscommunicatie te krijgen. Nu gebeurt dit zeer ad hoc. De regionale omroepen worden daarbij gebruikt als intermediair.

Er is ook een vraag gesteld naar een verankering van een gunstige positie op de elektronische programmagids (EPG). We hebben daartoe de voorbije maanden al pogingen ondernomen, maar dat werd nog niet goed geïmplementeerd.

Ze vragen ook naar een billijke vergoeding voor auteursrechten. Die discussie moeten ze echter voeren met de distributeurs.

Welke conclusies trekken wij uit die studie? We hebben vooral aangegeven dat we op zoek moeten gaan naar efficiëntiewinsten door meer gemeenschappelijk te doen, in tegenstelling tot de huidige situatie waarbij iedereen in zijn eigen regio op zoek gaat naar bedrijfsmodellen.

Een belangrijke voorwaarde om relevante en interessante regionale televisie te maken, is de homogeniteit van het zendgebied in combinatie met het gemeenschapsgevoel binnen het zendgebied. Er moet een goede identificatie zijn van de kijkers en de luisteraars. Sommige omroepen zijn op dit vlak slecht bedeed. Nieuwsuitzendingen op maat maken van de subregio's en nadien ontkoppeld uitzenden, lijkt in de praktijk geen gemakkelijke oplossing te zijn voor de zenders die daarmee worden geconfronteerd. Daarom is het ook niet realistisch om belangrijke efficiëntiewinsten in het vooruitzicht te stellen door meer programma's samen te maken. Integendeel, regionaal nieuws is per definitie nieuws uit de eigen en herkenbare leefgemeenschap. Dat wil niet zeggen dat er bij de omroepen geen mogelijkheid en bereidheid is tot samenwerking, maar die samenwerking zal altijd sterk beperkt worden door de relatie tussen de relevantie en de focus op een homogene gemeenschap.

In het rapport wordt weergegeven dat de regionale omroepen tot nu toe financieel gezond zijn, terwijl dit – omdat het gaat om geconsolideerde cijfers – in realiteit niet echt altijd slaat op alle omroepen. Het is om deze reden dat de regionale televisieomroepen er uitdrukkelijk op staan dat de resultaten van het boekjaar 2010 nog worden toegevoegd aan het eindrapport. Hoe dan ook, de conclusies die we trekken uit de resultaten is dat niet alles goed gaat. Het bereik kan – zeker bij nieuwe generaties kijkers – beter, maar ook de advertentiemarkt dient beter te worden aangeboord.

In verband met de uitwerking van een toekomstige steunmaatregel heb ik aan de regionale televisieomroepen voorgesteld om vanaf 2012 met een samenwerkingsovereenkomst te werken. Een generiek gedeelte van die samenwerkingsovereenkomsten zou voor alle omroepen hetzelfde zijn. Een ander gedeelte zou eerder variabel inspelen op de specifieke uitdagingen waar iedere regionale omroep mee wordt geconfronteerd.

Als antwoord op de vraag van de regionale omroepen om de steun op te trekken, zeg ik niet onmiddellijk neen. Ik moet dit echter ook bekijken met de andere opportuniteiten en met de budgettaire context. Een aantal van die opportuniteiten bieden echter ook al mogelijkheden voor de regionale zenders. Zo zal het Media Innovatie Centrum operationeel zijn vanaf 2012.

De regionale omroepen zullen hier ook onderzoeksvoorstellen kunnen indienen die een basis voor samenwerking zouden kunnen zijn. We gaan verder ook een algemene oproep lanceren om projecten in te dienen rond diversiteit. Ook daar zouden de regionale omroepen op kunnen inspelen. Los daarvan vragen zij naar meer ondersteuning.

Op de strategische dag hebben we vooral de resultaten van het rapport besproken. We hebben met elkaar van gedachten gewisseld over hoe het overheidsbeleid zich verder zou moeten focussen, gezien het veranderende kader en de context. We hebben dan een aantal afspraken gemaakt. Ten eerste moeten de regionale omroepen hun definitieve cijfers voor 2010 bezorgen zodat die kunnen worden toegevoegd aan de studie en zodat het definitieve eindrapport van de studie kan worden afgewerkt.

Ten tweede moeten de regionale omroepen hun suggesties rond overheidscommunicatie bezorgen. We hebben hun uitdrukkelijk gevraagd samen een voorstel te doen hoe we een belangrijker aandeel van de overheidscommunicatie via de regionale omroepen kunnen realiseren. De steunmaatregel 2011 zal, naar analogie met het regime dat van toepassing was voor 2010, nog eenmalig voortgezet worden. Ik heb die garantie gegeven, zodat we tijd hebben om het nieuwe systeem de volgende maanden uit te werken. De financiële garantie voor 2011 is er ondertussen wel. De regionale omroepen werden gevraagd om tegen uiterlijk 1 juni 2011 een nieuwe steunaanvraag in te dienen. Dat is ook gebeurd. We maken er werk van dat de continuïteit voor 2011 gegarandeerd is.

We hebben afgesproken dat we samen zullen zien hoe een nieuwe steunmaatregel in de vorm van een meerjarige samenwerkingsovereenkomst, die de regionale omroepen ook wat meer duidelijkheid en mogelijkheden voor een meerjarige planning geeft, kan worden opgemaakt en hoe we zouden kunnen diversifiëren op basis van de sterktes en zwaktes per regionale zender. Die is verschillend. Ze moeten ieder in een ander zendgebied in andere omstandigheden werken. We zullen dat de volgende weken en maanden op basis van een dialoog met de regionale zenders verder uitwerken.

Collega's, dat is de stand van zaken. We willen ervoor zorgen dat die regionale zenders een plaats in ons medialandschap kunnen behouden, rekening houdend met de specifieke opdracht en specifieke meerwaarde.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik maak er uit op dat u, net zoals ik, bezorgd bent over de levensvatbaarheid van bepaalde omroepen. U hebt een aantal geruststellende cijfers en financiële middelen gegeven die de regionale omroepen kunnen genereren. De onderzoekers zeggen tegelijkertijd dat bij ongewijzigd beleid sommige zenders ten onder zouden kunnen gaan. U stelt dat ook vast.

U zegt dat u een aantal aanbevelingen hebt in verband met het genereren van eigen nieuwe inkomsten. U hebt gezegd dat er gewerkt zal worden met samenwerkingsovereenkomsten. Zult u zelf sjablonen aanreiken in verband met een dergelijke overeenkomst? Ik begrijp daaruit dat u regionale omroepen gebiedsoverschrijdend wilt laten samenwerken. Klopt dat?

Wat die bijkomende middelen betreft, zegt u dat ze graag een verzekerd bedrag zouden krijgen. U hebt verwezen naar de overheidscommunicatie. U hebt hun gevraagd suggesties te doen. In welke ruimte kan het beleid voorzien? Hebt u ruimte om daarop in te gaan als ze straks een bepaalde vraag stellen? Denkt u dat de regionale omroepen vandaag niet goed bedeed zijn op het vlak van de overheidscommunicatie?

Wat de efficiëntiewinsten betreft, zegt u dat ze botsen op de limieten. Meer is niet mogelijk. U geeft wel aan dat sommigen het zichzelf moeilijk maken door binnen een zendgebied met verschillende subregio's te werken. Dat is het geval voor mijn regionale omroep AVS, die twee of drie subuitzendingen verzorgt. Dat is natuurlijk niet evident. U spreekt over samenwerking. Samenwerking kan men ook interpreteren als een vorm van fusie. Zou dat iets

zijn dat u zou kunnen suggereren of opleggen? Want een dergelijke samenwerkings-overkomst heeft, neem ik aan, ook een dwingend karakter.

Minister, over die punten had ik nog graag een verduidelijking gehad.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, een tijd geleden, voor uw strategisch overleg, heb ik een gelijkaardige vraag gesteld. Ik ben blij met de antwoorden.

Om het wat scherp te stellen, wil ik een directe vraag stellen. Enerzijds zijn de regionale omroepen financieel gezond, anderzijds wordt er toch aan de noodbel getrokken. Er is vrees voor de toekomst. Is dat een vorm van dramatisering, zoals dat eigen is aan dramaserie op tv? Hoe ernstig is de financiële crisis bij de regionale televisie? Is dat een zaak van leven en dood, of gaat het om het halen van een zeker kwaliteitsniveau? Ik hoop dat het het tweede is.

We mogen niet naar intenties vragen. Het is geen sinecure om het kwaliteitsniveau van onze regionale televisie op peil te houden. Is het noodzakelijk om een minimale financiële ondersteuning aan de regionale omroepen te geven? Nu subsidiëren we gericht, vroeger via de ondertiteling, en vooral via de overheidscommunicatie. Want laten we eerlijk zijn, dat was een zeer belangrijke vorm van financiering. Men personaliseerde, regionaliseerde overheidscommunicatie inzake onderwijs. Dat werd dan geïllustreerd met regionale beelden omdat dat herkenbaarder was voor de mensen. Alle regionale omroepen samengeteld hebben het grootste bereik in Vlaanderen. De impact is dus het grootst. Maar laten we eerlijk zijn, dat was een zeer belangrijke bron van inkomsten voor de regionale omroepen. Het was het verschil tussen breakeven en wat meer. In de loop der jaren heeft de Vlaamse Regering de keuzes in verband met de overheidscommunicatie meer dan gehalveerd en de steven in de andere richting gewend, naar de nationale aanbieders van kranten en radio en televisie. Daardoor valt een belangrijke financieringsbron weg.

Bent u bereid om daar wat te financieren? Of wilt u dat oormerken? U praat over een samenwerkingsovereenkomst met een generiek deel en een specifiek deel. Kunt u, zonder in detail te gaan, uw overtuiging daarover geven?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik wil u vragen om niet over één nacht ijs te gaan, voor zover u dat al van plan geweest zou zijn. We vinden regionale berichtgeving allemaal heel belangrijk. Niemand heeft problemen met de bestaande projectmatige steun, inzake opleiding, inzake ondertiteling. Maar dat is toch iets heel anders dan structurele steun.

Dat is iets was mij vaak ergert: men spreekt over de vrije markt, iedereen moet kunnen doen wat hij wil, maar zodra het moeilijk gaat, moet de overheid bijspringen. Ik krijg het gevoel dat het hier nu ook zo is. Men heeft het allemaal zo gewild. Het vrije initiatief moest spelen. Maar men moet weten wat men wil. Ofwel is het een openbare omroep, met alles wat erbij hoort, ofwel is het een private omroep – tenzij je nu ook in de media met een doorgedreven vorm van publiek-private samenwerking (pps) gaat werken, maar dat lijkt me allemaal niet zo gemakkelijk.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, is die studie beschikbaar? Het lijkt me een interessant document. U bent er doorheen gefietst, en er zaten heel wat elementen in waar ik wel wat meer over zou willen lezen.

Er zijn er twee stabiel, een is in stijgende lijn en de andere zijn in dalende lijn. Welke zijn dat? Kunt u er ook een beeld van vormen waarom de ene zenders wel succesvol zijn en de andere zenders niet? Dat boeit mij mateloos.

Aan de ene kant zie je dalende nationale reclame, aan de andere kant zie je een digitaal gedrag bij de kijker dat steeds ruimer wordt. Je ziet ook een dalend bereik. Dan zou ik er, in

de logica der dingen, voor durven te pleiten om een regionale zender, die specifiek regionaal blijft, ook toegankelijk te maken voor andere kijkers buiten het regionale gebied. Ik kan me voorstellen dat heel Vlaanderen en heel de wereld wel eens willen zien wat er in Antwerpen gebeurt. Dat kan misschien eens nuttig zijn voor een West-Vlaming. Omgekeerd lijkt het mij, bij mooi weer, interessant om vanuit Antwerpen naar WTV te kijken. (*Opmerkingen*)

Ik weet dat dat dan ook decretaal aangepast moet worden, maar zou u dat element ook in overweging kunnen nemen? Het kan misschien extra zuurstof geven aan de regionale televisiezenders, wel rekening houdend met hun regionale karakter dat behouden moet blijven. Als je dan wél nationale reclame kunt verkopen, omdat ook andere mensen naar die regionale zender kijken, lijkt mij dat een piste die we niet uit het oog mogen verliezen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: We mogen ook niet vergeten dat de regionale zenders allemaal hun specifieke opzet en opdracht hebben naargelang hun regio. Er zijn bovendien regionale zenders die op dat vlak nog belangrijker opdrachten te vervullen hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan Ring-tv in Vlaams Brabant. Als de Vlaamse Regering nog altijd hard maakt dat ze het Nederlandstalige karakter van de Rand wil verstevigen, kun je een zender als Ring-tv, die op dat vlak een cruciale rol te spelen heeft, niet aan zijn lot overlaten. Idem dito voor tvbrussel, dat ook een belangrijk luik vormt in de ondersteuning van de Nederlandstaligen in Brussel. Dat zijn omroepen die je niet aan hun lot kunt overlaten, enkel en alleen omdat ze net die specifieke taak hebben.

Dat moet mijns inziens mee in overweging worden genomen bij het uittekenen van een beleid inzake de regionale zenders.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Er zijn inderdaad zeer grote verschillen tussen de verschillende regionale omroepen. Ik zou persoonlijk veel liever TV Limburg eens bekijken vanuit Oostende. Dan kan ik weten wat ze daar allemaal over u zeggen, minister. Antwerpen interesseert mij in mindere mate. (*Gelach*)

Ik onderschrijf de opmerking van de heer Vandaele. Als het een privaat initiatief is, wordt het ook als dusdanig behandeld. Ik huiver een beetje voor een situatie waarbij we private initiatieven blijven subsidiëren vanuit de overheid. Ze hebben allemaal een maatschappelijke opdracht, en krijgen daarvoor ook een bepaald bedrag.

Wat belangrijker is, is dat de markt ook door onze eigen openbare omroep niet verstoord wordt. Ik heb in deze commissie al een paar keer opgemerkt dat de openbare omroep af en toe op het terrein van de regionale omroepen komt, zowel qua berichtgeving als qua aanpak. Je moet ervoor zorgen dat je met je eigen openbare omroep de leefbaarheid van de regionale televisie niet bedreigt. Ik verwijs maar naar het opbod van programma's van steden en gemeenten, zowel op radio als op televisie. Het is u genoegzaam bekend dat ik daar al het nodige voorbehoud bij gemaakt heb.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, de studie wordt nu aangevuld met de cijfers van 2010. Nadien zal ze beschikbaar zijn.

De studie heeft twee doelstellingen. Ten eerste moet ze een algemeen beeld geven, zodat wij daar beleidsaanbevelingen uit kunnen distilleren en kunnen kijken hoe we met ons beleid moeten omgaan. Ten tweede had de studie de specifieke doelstelling om een leereffect te hebben voor de verschillende omroepen zelf. De regionale omroepen zijn meestal niet in de mogelijkheid om dergelijke studies zelf te financieren. Wij hebben het gedaan voor hen allemaal samen. Er zitten dan ook specifieke onderdelen in die alleen voor de omroepen zelf bestemd zijn, zodat zij op basis daarvan verder hun strategie kunnen ontwikkelen.

Wat is nu de sense of urgency? Is het een drama? Van 2001 tot 2009 was het zeker goed. De regionale omroepen hebben een daling gezien van de advertentiemarkt. Die herstelt zich niet tot het niveau van voor de economische crisis. We zien dat ook het bereik vermindert. Dat is ook iets om ons zorgen over te maken. En er zijn grote verschillen. De regionale omroepen zijn nu ook afhankelijk van bepaalde budgetten die zij krijgen van distributeurs. Zij hebben geen zekerheid of zij die ook de volgende jaren zullen krijgen. Ook dat is een belangrijk element. Dat betekent dat het noodzakelijk is om daarop in te zoomen. We hebben de regionale zenders een specifieke opdracht gegeven om regionaal nieuws en betrokkenheid te creëren. We kunnen dus niet ons hoofd in het zand steken en zeggen dat ze het maar moeten oplossen. Dat is belangrijk, en de studie heeft het ook aangetoond.

Mijnheer Caron, de overheidscommunicatie is inderdaad sterk geslonken. De budgetten werden de voorbije jaren sterk verminderd. Minister-president Peeters is bezig met het opnieuw professioneel organiseren van de overheidscommunicatie. We hebben afgesproken dat we zullen onderzoeken hoe de regionale zenders, die toch een specifiek bereik hebben, meer zouden kunnen worden gebruikt. Maar dan moet er iedere keer informatie op maat worden gemaakt. Dat heeft ook een kostprijs. Als je gediversifieerde overheidsinformatie aanbiedt, bijvoorbeeld toegespitst op de provincie Oost-Vlaanderen of op West-Vlaanderen, moet je die informatie in een vorm gieten. Dat kost ook geld. Daarmee wordt rekening gehouden in de planning die minister-president Peeters aan het opmaken is.

Uit de studie blijkt ook dat er vragen kunnen worden gesteld over de destijds gemaakte verdeling van de zendgebieden. Als je opnieuw vanaf nul zou herbeginnen, zouden er misschien betere opties mogelijk zijn. Het zijn in eerste instantie de zenders zelf die, op basis van het bestaande materiaal en van hun ervaringen, al dan niet initiatieven moeten nemen. Wij hebben op dit ogenblik niet de ambitie om daar sturend in op te treden. De zenders moeten in eerste instantie zelf zien of ze daar een nieuwe samenwerking kunnen opzetten. Als ik spreek over een samenwerkingsovereenkomst, gaat het puur over een overeenkomst tussen een zender en de overheid.

De heren Vandaele en Tommelein zeggen: “Ofwel ben je publiek, ofwel ben je privaat.” Dat is zo. Nu geeft de overheid van jaar tot jaar voor bepaalde concrete projecten een ad-hocfinanciering. We moeten eerlijk zijn: die financiering is belangrijk voor de zenders. Zij rekenen daarop. Als die financiering wegvalt, zal hun businessplan er anders uitzien. Ik lanceer nu met hen het volgende denkspoor: laten we in plaats van een jaarlijkse een meerjaarlijkse overeenkomst maken. En laten we dat dan gediversifieerd doen. Uit de analyses van sterktes en zwaktes blijkt dat er grote verschillen zijn. Als we middelen ter beschikking zouden stellen, zouden de zenders een actieplan moeten maken om op basis van hun eigen sterktes en zwaktes een aantal acties te ondernemen. Dan zouden wij daarvoor ook kunnen bijdragen. Voorlopig is dat a rato van het bedrag waarin vandaag is voorzien. Ik heb dus duidelijk gezegd dat ik op dit moment geen antwoord kan geven op de vraag of wij al dan niet in meer middelen zouden voorzien. Wij moeten daar voorzichtig mee omgaan. Wij hebben daar geen budgettaire ruimte voor, ook niet als we het zouden willen.

Ik begrijp zeer goed de vragen en de opmerkingen die hier werden gemaakt. Ik wil er zeker geen publieke zenders van maken. Maar het is misschien wel zinvol om in een verbeterplan te stappen waarin over meerdere jaren heen een aantal acties zouden worden ondernomen. Daarin zouden wij ons ook voor meerdere jaren kunnen engageren. Opnieuw, dit moet gebeuren op maat van iedere zender apart, want er zijn grote verschillen. Dat is het denkspoor dat wij op tafel hebben gelegd. Ik heb hen gevraagd om daarover na te denken en feedback te geven. Op basis daarvan zullen wij verder kunnen praten.

Mijnheer Caron, het kwaliteitsniveau is niet overal hetzelfde. Sommige zenders kunnen van de andere leren. Daar hebben wij ook over gesproken: als ze van elkaar de best practices zouden overnemen, zou er al op heel veel terreinen vooruitgang kunnen worden geboekt. Ze

hebben allemaal geëxperimenteerd. Sommige experimenten zijn goed gebleken en andere minder goed. Men zou daaruit kunnen leren.

Mijnheer Verstrepen, ik sluit niet uit dat we naar mogelijkheden zoeken om zenders ook buiten hun zendgebied te bekijken. In het verleden heeft men dat afgehouden omdat men wilde dat het alleen maar regionaal bleef zodat deze zenders op geen enkele manier in de slipstream van de nationale zenders zouden komen. Maar met de digitalisering zijn er op dat gebied veel meer mogelijkheden. Ik weet dat de Limburgers in de zomer aan de kust niet alleen naar de West-Vlaamse, maar ook naar de Limburgse tv willen kijken. Er is dus wel een vraag.

De heer Philippe De Coene: U moet zich integreren in de samenleving. (*Gelach*)

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik houd grosso modo rekening met uw bezorgdheden. Wij zullen de dialoog met de zenders voortzetten. Wij zorgen in elk geval voor continuïteit in 2011. Wij werken intussen samen met hen voort aan een plan van aanpak voor de volgende jaren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■